

Programma Grondrechten Toegang tot Grondrechten

Programmatie 2009-2010

1. PROGRAMMA GRONDRECHTEN – TOEGANG TOT GRONDRECHTEN

Verantwoording in meerjarenplan 2009 – 2015

Samenlevingsopbouw Brussel heeft tot enkele jaren terug haar meerjarenplannen sterk geconcipeerd vanuit het thema sociale wijkontwikkeling. Speciale aandacht ging daarbij uit naar leefbaarheidsproblemen in wijken, bewoond door mensen in een achterstellingsituatie. De focus was dus minder gericht op armoedebestrijding en op de maatschappelijk kwetsbare groepen an sich. Er werd m.a.w. gekozen voor territoriaal opbouwwerk en niet voor categoriaal opbouwwerk. In 2001 heeft Samenlevingsopbouw Brussel een opgeleide ervaringsdeskundige in de armoede en sociale uitsluiting (gecoacht door ¼-tijds stafmedewerker) aangeworven waardoor de vraag naar de specifieke gevoeligheid binnen Samenlevingsopbouw Brussel voor armoedebestrijding op zich naar boven kwam. Het was niet gemakkelijk om vanuit het perspectief van wijkontwikkeling hier een éénduidig antwoord op te bieden. Gaandeweg en dankzij de verschillende praktijkvormen waarmee we samen met de tandem opgeleide ervaringsdeskundige / coach hebben geëxperimenteerd is armoedebestrijding op zich opnieuw meer in het vizier gekomen met als uiteindelijk gevolg dat naast het territoriaal opbouwwerk in het nieuwe meerjarenplan ook ruimte is gemaakt voor het categoriaal opbouwwerk onder de algemene noemer toegang tot grondrechten waarborgen voor maatschappelijk kwetsbare groepen en met een specifieke focus op mensen zonder wettig verblijfsstatuut.

Strategische doelstelling

SD 1

In de strijd tegen armoede en sociale uitsluiting is de maatschappelijke situatie en positie van de meest kwetsbare groepen beter bekend bij de publieke opinie, intermediaire actoren, beleidsmakers en de mensen in armoede zelf zodat er structurele verandering optreedt waardoor deze groepen toegang krijgen tot fundamentele grondrechten.

Beoogde maatschappelijke effecten

- Verschillende doelgroepen in de samenleving (mensen in armoede zelf, middenveldwerkers, beleidswerkers, studenten, ...) hebben zicht op het armoedekluwen en zijn bewust dat er een integrale aanpak nodig is en werken een aangepaste strategie rond armoedebestrijding uit (opdracht inzake sensibilisering en vorming)
- De verschillende leefwerelden zijn beter op elkaar afgestemd en gaan actief aan het werk rond thema's die verwijzen naar de grondrechten (ondersteuningsopdracht)
- Welzijnsorganisaties en beleid hebben meer/beter zicht op de specificiteit, complementariteit en meerwaarde van de opgeleide ervaringsdeskundige als instrument in de strijd tegen armoede (representatie)
- In het kader van een efficiënt activeringsbeleid, dat borg staat voor doorgroeikansen en duurzaamheid, financiert het beleid de continuering van het project 'Armoedebestrijdingsambassadeurs' van het Brussels Platform Armoede (met financiering van de tewerkstellingscontracten) . De inschakeling van deze ervaringsdeskundigen als 'bruggenleggers' is een belangrijk element in de strijd tegen de armoede.

Om deze zaken te realiseren geeft Samenlevingsopbouw Brussel samen met de Brusselse Welzijns- en Gezondheidsraad mee vorm aan het Brussels Platform Armoede (een samenwerkingsverband van de zeven erkende Brusselse verenigingen waar armen het woord nemen). De opbouwwerker actief

met mensen zonder wettig verblijfsstatuut opereert vanuit De Meeting (onthaal- en steunpunt voor mensen zonder wettig verblijf) – een deelwerking van Link=Brussel vzw (erkend en gesubsidieerd binnen het Minderhedendecreet).

Binnen de sector Samenlevingsopbouw is er ook een gezamenlijk traject opgestart rond het thema maatschappelijke dienstverlening in de betekenis van het laatste vangnet waarin mensen ondersteund worden om hun armoederisico in te perken of uit de armoede weg te geraken. Meer bepaald de wettelijke opdrachten van de OCMW's vanuit de thema's toegankelijkheid, participatie en inhoud (waarden en normen) worden voorwerp van beleidsbeïnvloeding. In een eerste fase zal visieontwikkeling resulteren in de redactie van een platformtekst.

Operationele doelstellingen

SD 1 – OD 1

In nauwe samenwerking met het Brussels Platform Armoede en de Brusselse Welzijns- en Gezondheidsraad) wordt de beeldvorming over het armoedekluwen – de complexiteit van armoede waar maatschappelijk kwetsbare groepen mee te maken krijgen – bij de publieke opinie, intermediaire actoren, beleidsmakers en mensen in armoede zelf bijgesteld en dit meer genuanceerd beeld draagt bij tot de erkenning van belangrijke drempels die de toegang tot fundamentele grondrechten voor deze groepen verhinderen.

Vanuit het oogpunt om rond de armoedeproblematiek sensibiliserend te werken zet Samenlevingsopbouw Brussel de opgeleide ervaringsdeskundige in de armoede en sociale uitsluiting tijdens het komende meerjarenplan vooral in om in tandem met een klassiek opgeleide opbouwwerker of hulpverlener in te spelen op vormingsvragen rond de complexiteit van het leven in armoede. Ook is er in welzijnsorganisaties en op beleidsvlak een representatierol weggelegd voor de opgeleide ervaringsdeskundige. Binnen de sector wordt onderzocht of we de beleving van mensen in armoede ook beleidsmatig beter kunnen vertalen.

SD 1 – OD 2

In nauwe samenwerking met het Brussels Platform Armoede en de Brusselse Welzijns- en Gezondheidsraad, wordt aan de Brusselse Verenigingen waar Armen het Woord Nemen, ondersteuning geboden rond specifieke thema's - inhoudelijk en/of procesmatig.

Rond het thema geestelijke gezondheid wordt er binnen het Brussels Platform Armoede uitwisseling en samenwerking georganiseerd mede geïnitieerd door de opgeleide ervaringsdeskundige in de armoede en sociale uitsluiting in tandem met de medewerkers van de betrokken verenigingen waar armen het woord nemen en andere relevante partners.

SD 1 – OD 3

Het tandem-model (opgeleide ervaringsdeskundige in de armoede en sociale uitsluiting + coach/stafmedewerkster armoedebestrijding) wordt tijdens de opleiding en latere tewerkstelling van ervaringsdeskundigen in de armoede en sociale uitsluiting als een automatische werksetting erkend en gefinancierd als instrument om vertrekkende vanuit de ervaringsdeskundigheid maximaal aansluiting te vinden met maatschappelijk kwetsbare groepen.

Samenlevingsopbouw Brussel neemt zich voor om in het nieuwe meerjarenplan dit tandemmodel tijd en ruimte te geven en het op een kwaliteitsvolle manier verder te ontwikkelen en te promoten als model binnen de eigen opbouwcontext maar ook binnen andere welzijnsorganisaties en binnen het beleidskader. Met oog op maximale doorgroeikansen en een duurzame tewerkstelling van mensen in armoede zelf wordt ook onderzocht of dit tandem-model in deze context kan werken en door het

beleid als tewerkstellingsinitiatief erkend kan worden – onder de noemer van “armoedebestrijdingsambassadeurs”.

SD 1 – OD 4

In geval van uitbreiding van middelen is de problematiek van mensen in armoede die tot op heden weinig bereikt worden (mensen zonder papieren, ...) verkend en er wordt gezocht naar manieren om hier rond op een opbouwwerkmatige manier aan de slag te gaan.

Opbouwwerk is ook vernieuwend werken. Met één van de meest kwetsbare doelgroepen in onze samenleving – mensen zonder wettig verblijfsstatuut – wordt vanuit De Meeting (een lokaal onthaal- en steunpunt voor mensen zonder wettig verblijfsstatuut) vanuit het opbouwwerk een experimenteel project opgezet met de bedoeling om vanuit de mensen zonder wettig verblijf zelf tot (beleids)initiatieven te komen waarbij de effectieve uitoefening van hun grondrechten gegarandeerd kan worden.

Strategische acties

Daartoe onderneemt Samenlevingsopbouw Brussel in de **jaarprogrammatie 2009-2010** volgende strategische acties – uitgewerkt als verschillende projecten :

Strategische actie 1.1 :	Mensen zonder wettig verblijf.
SD 1 – OD 4
Strategische actie 1.2 :	Beeldvorming armoedekluwen.
SD 1 – OD 1
Strategische actie 1.3 :	Drempels geestelijke gezondheid.
SD 1 – OD 2
Strategische actie 1.4 :	Promotie Tandem-model.
SD 1 – OD 3

Programma

Toegang tot Grondrechten

Mensen zonder wettig verblijf

Programmatie september – december 2009

Strategische actie 1.1

“Mensen zonder wettig verblijf”

0. Identificatiegegevens

Meerjarenplan Samenlevingsopbouw Brussel

Strategische doelstelling(en) : SD 1

Operationele doelstelling(en) : OD 4

Kwestie/probleem waarop het project inspeelt

De regularisatie van duizenden mensen zonder wettig verblijf staat voor de deur maar het is nu al duidelijk dat hiermee het probleem niet opgelost zal zijn. We merken immers dat veel mensen die nu aankloppen bij sociale diensten niet voldoen aan de criteria. Er zullen hoe dan ook altijd mensen zijn die illegaal in België verblijven. Ongelijkheid, onrechtvaardigheid en onderdrukking vormen de voedingsbodem van het probleem. Om het beheersbaar te houden, moet er een humaner migratiebeleid komen en eerlijkere wereldhandel. Een regularisatiecampagne om de 10 jaar is een teken van een falend beleid.

Bij de prioriteitenbepaling voor het meerjarenplan 2009-2015 maakte Samenlevingsopbouw Brussel duidelijk de keuze om vanuit het spoor armoedebestrijding met deze specifieke doelgroep aan de slag te gaan en dit binnen het programma “toegang tot grondrechten” (= de toegang tot fundamentele grondrechten waarborgen voor de meest kwetsbare groepen in onze samenleving).

Samenlevingsopbouw Brussel koos er ook voor om de (nieuwe) opbouwwerker van dit project een plaats te geven binnen De Meeting, een onthaal- en steunpunt voor mensen zonder wettig verblijf – een deelwerking van Link=Brussel vzw (een vzw erkend in het kader van het minderhedenbeleid – Vlaamse Gemeenschapscommissie) waarbinnen 2 medewerkers actief zijn.

Link=Brussel vzw heeft Meeting meer dan 10 jaar geleden opgericht als ontmoetingsruimte voor vluchtelingen, asielzoekers en mensen zonder papieren in de directe omgeving van opvangcentrum Klein Kasteeltje. In 2008 is het project hervormd tot een onthaal- en steunpunt voor mensen zonder wettig verblijf omdat degelijke opvang en oriëntering voor deze groep in Brussel niet voldoende wordt voorzien. Hiermee komt Meeting tegemoet aan de grote behoefte voor een specifieke hulpverlening die zich volledig richt op de complexe problematiek van deze doelgroep. Het project biedt een laagdrempelig onthaal van sociale en juridische permanenties. Het zoekt daarnaast ook naar structurele oplossingen voor knelpunten in de toegang tot grondrechten van mensen zonder wettig verblijf. Voor deze structurele aanpak is dus een samenwerkingsverband overeengekomen met Samenlevingsopbouw Brussel.

Bij de start van de samenwerking met De Meeting is ook de keuze gemaakt om vanuit Samenlevingsopbouw Brussel mee aan te sturen op een meer gecoördineerde werking rond mensen zonder wettig verblijf in Brussel. Verschillende welzijnsorganisaties in Brussel zijn op deze doelgroep betrokken maar elk vanuit hun eigen invalshoek en met beperkte inzet van middelen. Met deze bescheiden middelen zou veel meer gerealiseerd kunnen worden indien de reguliere diensten en instellingen deze mensen als volwaardige hulpvragers zouden erkennen, en ze ook voor hen een volwaardig en gecoördineerd hulpverleningsaanbod zouden uitwerken. Dit dient te gebeuren vanuit een duidelijke visie, die maatschappelijk verantwoord is en de fundamentele rechten respecteert. Er werd in de schoot van de stuurgroep van het samenwerkingsverband tussen Samenlevingsopbouw Brussel en De Meeting een visietekst uitgewerkt (zie bijlage) ondersteund door het Regionaal Integratiecentrum Foyer. In deze visietekst worden ook de 2 Brusselse CAW's geappelleerd op hun visie en mogelijke inzet binnen een gecoördineerde aanpak. Dit is een bewuste en belangrijke stap in

functie van een betere samenwerking en meer afstemming tussen Samenlevingsopbouw Brussel en CAW Archipel / CAW Mozaïek (de 2 Brusselse CAW's in kwestie) vanaf 2011.

Doelgroep(en)

Mensen zonder wettig verblijf

Belangrijkste "vindplaats" : hulpverleningsaanbod binnen De Meeting

Werkingschaal

- o Buurt
- o Wijk
- o Gemeente
- o Regio
- o Provincie
- X Brussels Hoofdstedelijk Gewest
- o Vlaanderen
- o België
- o Europa

Begindatum

01/01/2009 (start meerjarenplan)

Einddatum

31/12/2015 (einde meerjarenplan)

Initiatiefnemende organisatie(s)

Samenlevingsopbouw Brussel vzw ism De Meeting / Link=Brussel vzw

Programma meerjarenplan / opbouwwerkgebied

Programma Toegang tot Grondrechten

Werkadres

Link=Brussel vzw

Marcqstraat 17

1000 Brussel

02 502 11 40

Begeleiding

Verantwoordelijke opbouwwerker

Ruben Van de Vyvere, decreet maatschappelijk opbouwwerk, 50%

ruben.vandevyvere@samenvlevingsopbouw.be

Andere medewerkers

Geert Torremans, uitzonderlijke projectfinanciering, 80% (van 16 augustus tot eind december 2009)

Leen Schmücker, uitzonderlijke projectfinanciering, 20% (van 1 oktober tot eind december 2009)

1. Projectevaluatie

De opbouwwerker is van start gegaan met dit project op 1 januari 2009. Vorig jaar werd een **projectvoorbereiding** doorlopen waarbij de opbouwwerker in kwestie door deelname aan de werking van de Meeting (hoofdzakelijk individuele hulpverlening) meer en beter vertrouwd geraakte met de situatie en de verschillende problemen waarmee mensen zonder wettig verblijf mee geconfronteerd worden. Op basis van deze deelname en de vraagstelling die dit opwierp kreeg het project verder vorm. Ook de verwezenlijking van de gezamenlijke visietekst rond gecoördineerde hulpverlening en het startende overleg hieromtrent met de 2 Brusselse CAW's zijn belangrijke stappen geweest in de projectverkenning.

In de uitgewerkte visietekst wordt het structurele werk van De Meeting en de rol van de opbouwwerker daarbinnen als volgt omschreven :

De Meeting streeft in haar structurele werking naar de volgende doelstelling:

- Structurele beperkingen m.b.t. grondrechten wegwerken.
- Structurele beperkingen en obstakels m.b.t. de toegang tot diensten, instellingen en organisaties wegwerken.
- De toegang tot verblijfsmogelijkheden optimaliseren.
- Leemtes opvullen in het vormingsaanbod.
- Deskundigheid in opvang en oriëntering bevorderen.
- Knelpunten m.b.t. de problematiek en beleidsvoorstellen signaleren naar de bevoegde overheden.

Om dit te kunnen realiseren doet Meeting een beroep op de medewerking van Samenlevingsopbouw Brussel. Die stelt hiervoor een opbouwwerker ter beschikking.

STRUCTURELE BEPERKINGEN M.B.T. GRONDRECHTEN WEGWERKEN

Mensen zonder wettig verblijf hebben een aantal rechten die afdwingbaar zijn. Toch blijkt het uitoefenen hiervan in de praktijk nogal eens te wensen over te laten. Het gaat hier bv. om opvang van illegale families met kinderen, Dringende Medische Hulp voor dakloze mensen zonder papieren of het hebben van een feitelijk adres voor verblijfsprocedures. Meeting ijvert ervoor dat mensen zonder wettig verblijf de bestaande rechten kunnen uitoefenen. Indien de rechten niet worden gerespecteerd hebben ze immers totaal geen waarde meer.

Het eigen onthaal van Meeting functioneert als een klankbord voor het signaleren van knelpunten. Signalen van andere organisaties kunnen ook gemeld worden bij Meeting. In overleg met de opbouwwerker zal worden afgewogen of er verdere stappen zullen worden ondernomen.

De opbouwwerker legt daarnaast contact met groepen mensen zonder wettig verblijf in een problematische situatie. Tijdens deze *outreach* fase onderzoekt hij de behoeften van de doelgroep om via de bestaande grondrechten een oplossing te vinden voor de problematische situatie. Vanuit deze constatering bepaalt hij welke bijdrage Meeting kan leveren om de problematiek structureel op te lossen.

De opbouwwerker zal vervolgens het probleemoplossend proces begeleiden op een projectmatige manier. Het zal niet de bedoeling zijn om een continuerend project te ontwikkelen. De methodiek die ingezet zal worden kan allerlei vormen aannemen, variërend van vorming, bemiddeling en netwerking tot publieke actie.

Meeting heeft in samenwerking met het Integratiecentrum Foyer ook een overlegplatform van sociale diensten in het leven geroepen waar men op regelmatige basis ervaringen en kennis uitwisselt. Zo'n overleg bestond niet aan Nederlandstalige kant. Dit overleg biedt de deelnemende sociale diensten de kans om bepaalde tendensen met elkaar te bespreken en knelpunten van de toegang tot grondrechten van de doelgroep te signaleren. Waar mogelijk wordt er ook naar oplossingen gezocht. De opbouwwerker neemt deel aan overlegstructuren rond specifieke thema's om de situatie van mensen zonder wettig verblijf bespreekbaar te maken in dat kader. Opvolging op langere termijn heeft het beoogde doel dat de problematiek op de (politieke) agenda komt.

Doorgaans wordt er een vaste strategie gevolgd voor de aanpak van knelpunten. Na de signaleringsfase zal er in eerste instantie direct worden bemiddeld met de instelling(en) die aan de basis staat van het knelpunt. Tegelijkertijd zullen bevoegde belangenorganisaties op de hoogte worden gebracht van het knelpunt met het verzoek om stappen te ondernemen. Indien deze organisaties niet bereid zijn om de case op te nemen, zal Meeting trachten om zelf een tijdelijke coalitie te vormen met ofwel welzijnsorganisaties die het knelpunt herkennen, ofwel met organisaties die op het betreffende domein actief zijn maar niet specifiek de belangen van de doelgroep behartigen. Zo'n coalitie kan verschillende initiatieven ondernemen om een oplossing te zoeken voor het knelpunten, zoals politieke actie, perswerking of via lobby. Indien diplomatieke stappen niets opleveren, kan er als laatste optie gekozen worden om de juridische weg te bewandelen.

Een project is afgerond als het knelpunt is weggewerkt, wezenlijke vooruitgang geboekt is of een (gespecialiseerde) organisatie de zaak verder behartigt. Van het knelpunt, de geboekte resultaten en ervaringen opgedaan tijdens het project wordt een verslag gemaakt. Deze informatie wordt gedeeld met de verschillende actoren die de belangen van de mensen zonder wettig verblijf behartigen. Het is niet de bedoeling dat De Meeting zich blijvend specialiseert in een of ander thema, maar tijdelijk werkt rond de structurele knelpunten die we in de praktijk tegen komen. Andere organisaties worden zoveel mogelijk gecontacteerd en warm gemaakt om hieraan mee te werken en in hun werking rekening te houden met de situatie van de mensen zonder wettig verblijf.

STRUCTURELE BEPERKINGEN EN OBSTAKELS M.B.T. DE TOEGANG TOT DIENSTEN, INSTELLINGEN EN ORGANISATIES WEGWERKEN

Mensen zonder wettig verblijf vinden vaak moeizaam toegang tot diensten en instellingen. Voor het stroomlijnen van een samenleving in diversiteit waaraan iedereen optimaal kan deelnemen is het belangrijk dat instellingen die dit faciliteren ook toegankelijk zijn voor iedereen. Het vergt nog veel inspanningen om deuren te openen voor mensen zonder wettig verblijf. Dat terwijl zij zich toch in een sterke mate van sociale uitsluiting bevinden.

Meeting werkt continu aan het creëren en onderhouden van een dialoog met officiële diensten en instellingen om de toegankelijkheid voor deze doelgroep beter te kunnen garanderen. Een aanzienlijk deel van dit proces bestaat overigens uit het benoemen van de problematiek van de doelgroep om ervoor te zorgen dat zij erkend wordt als kansengroep.

De aandachtspunten zijn vooral gericht op een grotere toegankelijkheid tot vormingscentra, (beroeps)onderwijs, arbeidsbemiddelingsdiensten en structuren voor maatschappelijke oriëntatie. Momenteel worden mensen zonder wettig verblijf uitgesloten van de diensten die instellingen aanbieden omdat er geen subsidies worden ontvangen voor bemiddeling van deze personen. Indien mensen wel kunnen deelnemen dan is dat tegen onredelijk hoge inschrijvingskosten. Terwijl zij tot de economisch meest zwakke groep behoren.

Meeting wil kunnen garanderen dat iedereen kansen krijgt voor persoonlijke ontwikkeling. Niet in de laatste plaats om het individu beter te kunnen oriënteren op een mogelijke terugkeer in de toekomst. In 2009 zijn steeds meer mensen tijdelijk geregulariseerd, ten dele n.a.v. de vele hongerstakingen en de regularisatie-instructies van voormalig minister Turtelboom¹. Veel van deze personen ondervinden grote problemen bij afgifte van hun verblijfsdocumenten door de trage werking van Bureau Vreemdelingen van Stad Brussel. Zo gebeurt het vaak dat de tijdelijke documenten pas worden afgegeven wanneer het verblijfsrecht ondertussen al is vervallen. Meeting vindt dit een kwalijke zaak omdat men hier het risico loopt opnieuw te verzeilen in de illegaliteit omwille van een traag werkende administratie. Een grondige aanpak van dit probleem is dus een ander voornaam aandachtspunt.

DE TOEGANG TOT VERBLIJFSMOGELIJKHEDEN OPTIMALISEREN

Mensen kunnen soms geen gebruik maken van verblijfsprocedure. Zo voldoen mensen zonder wettig verblijf vaak aan alle voorwaarden om een verblijfsprocedure ter regularisatie te gebruiken. Zij kunnen hier evenwel geen beroep op doen omdat ze geen feitelijke verblijfplaats hebben om een procedure op te starten. Meeting kan hier mee naar oplossingen zoeken. Mensen die in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming kunnen vaak op deze procedure geen aanspraak maken omdat ze reeds een asielpcedure ingediend hebben. Enkel als ze nieuwe elementen indienen die nog niet vermeld zijn in hun asielpcedure kunnen ze op deze procedure beroep doen. Meeting probeert de toegang tot verblijfsmogelijkheden te optimaliseren en/of signaleert knelpunten hierbij aan meer gespecialiseerde organisaties.

¹ *Instructie betreffende de toepassing van het oude Artikel 9, lid 3 en het Artikel 9bis van de wet van 15 december 1980 (26 maart 2009)*

LEEMTES OPVULLEN IN HET VORMINGSAANBOD

Meeting streeft naar een zo groot mogelijke kennis van de beschikbare grondrechten en toekomstperspectieven bij de doelgroep. Deze kennis moet leiden tot het vergroten van de zelfredzaamheid en vergroten van de mogelijkheden om zich degelijk te oriënteren.

Voor deze doelgroep zijn er erg weinig initiatieven die deze specifieke kennis actief proberen over te dragen. Meeting vult deze leemte op door zelf op zowel structurele als occasionele basis vormingen aan te bieden. Een vaste vorming die wordt aangeboden is de oriëntatiecursus 'Grondrechten zonder papieren'. De oriëntatiecursus bestaat uit een reeks lessen over de rechten op het vlak van verblijf, gezondheidszorg, clandestiene arbeid en huisvesting. Ook krijgt men een algemene maatschappelijk oriëntatie.

Deze vormingen hebben tot doel om de doelgroep weerbaarder te maken tegen misbruik en uitbuiting. Kennis over de eigen rechten is de basis voor empowerment. 'Meeting' wil mensen zelf laten opkomen voor hun belangen. Daarnaast biedt dit ook kansen om de individuele hulpverlening te ontlasten van een informatieve functie.

Op occasionele basis geeft Meeting vormingen aan groepen mensen zonder wettig verblijf in Brussel. De aanleiding voor die vormingsmomenten kan divers zijn. Het kan bv. nuttig zijn om mensen in een kerkbezetting te informeren over hun verblijfsperspectieven. Een groep tijdelijk geregulariseerden heeft behoefte aan informatie over verlenging van hun verblijf of oriëntering op de arbeidsmarkt. Of een groep migranten komt omwille onvoorziene omstandigheden in Brussel terecht en heeft geen idee wat te doen.

DESKUNDIGHEID IN OPVANG EN ORIËTERING BEVORDEREN

De projectmatige methodiek die wordt toegepast in het kader van de aanpak van structurele knelpunten maakt het mogelijk om op frequente basis kennis over de doelgroep over te dragen aan derden. De projecten zijn tijdelijk van aard en veelal gebaseerd op een diversiteit aan deelthema's. Meeting redeneert dat een efficiënte werkwijze erin bestaat om zoveel mogelijk andere organisaties te betrekken bij het zoeken naar een oplossing om de (politieke) slagkracht te vergroten. Deze, veelal tijdelijke, samenwerkingsverbanden zijn doorgaans eerder gebaseerd op neventhema's zoals opvang, gezondheidszorg of arbeid en in veel mindere mate specifiek op verblijfsrecht. Dit stelt Meeting in staat om in een breder kader de problematiek van mensen zonder wettig verblijf bespreekbaar te maken. Op deze manier vindt Meeting meer luisterbereidheid omdat de situatie tastbaar wordt voor de actoren, en tegelijkertijd ontstaat er een concreet handelingsperspectief.

De samenwerking levert tegelijkertijd ook kennis op over domeinen die niet direct gerelateerd zijn aan de doelgroep. Hierdoor ontstaat er tegelijkertijd een interessante wisselwerking.

De regularisatie instructies van 19 juli 2009² vormen een uitgelezen kans om deze methodiek in een breder kader toe te passen. Een aanzienlijke groep mensen zonder wettig verblijf komt enkel in aanmerking voor regularisatie aan de hand van een arbeidscontract. Aangezien deze personen erg weinig ervaring hebben op de formele arbeidsmarkt is hier veel te doen op het gebied van oriëntering en arbeidsbemiddeling. Meeting zal extra inspanningen verrichten om arbeidsbemiddelingsdiensten te informeren over de mogelijkheden voor tewerkstelling en de procedures die hieraan verbonden zijn. Hiermee hopen we tegelijkertijd ook dat deze diensten deze doelgroep als bemiddelbaar zullen erkennen. Het staat namelijk buiten twijfel dat kandidaat-geregulariseerden erg gemotiveerd zijn om geactiveerd te worden, aangezien hun toekomstperspectief hiermee samenhangt. Meeting heeft hier al ervaring mee opgedaan bij de begeleiding van tijdelijk geregulariseerde personen die hebben deelgenomen aan hongerstakingen in 2008.

Meeting vormt steeds meer een aanspreekpunt voor andere hulpverleners door de expertise die wordt verkregen tijdens de tijdelijke projecten. Deze kennis wordt graag overgedragen zodat zij kan worden ingezet door derden. Idealiter wordt die expertise gedocumenteerd en op gestructureerde wijze gedeeld met de hulpverlening aan mensen zonder wettig verblijf.

Ter begeleiding van de Oriëntatiecursus is er een cursusmap ontwikkeld met relevante en begrijpelijke informatie over de besproken thema's. De inhoud van deze map wordt op verzoek gedeeld met andere organisaties en hulpverleners om inzicht te kunnen krijgen in de rechten van mensen zonder wettig verblijf.

² Instructie m.b.t. de toepassing van het oude artikel 9,3 en het artikel 9bis van de Vreemdelingenwet (19 juli 2009).

Deze visietekst dient niet alleen om een coherenter opvang- en oriënteringsbeleid te realiseren ten behoeve van mensen zonder wettig verblijf in Brussel. Het biedt ook een introductie in de thematiek van de doelgroep door uitleg te geven over de beschikbare rechten, het Belgisch migratiebeleid op de verschillende niveaus, de verschillende verblijfsprocedures, etc. Dit document wordt ter beschikking gesteld aan zowel organisaties, beleidsmakers, en andere instanties die met de doelgroep in contact komen als ondersteuning voor hun activiteiten.

KNELPUNTEN M.B.T. DE PROBLEMATIEK EN BELEIDSVOORSTELLEN SIGNALEREN NAAR DE BEVOEGDE OVERHEDEN

Indien een problematiek opgelost kan worden door een Belgische overheid zal de opbouwwerker via overleg en achtergrond dossiers de knelpunten aankaarten. De vervolgpprocedure is afhankelijk van de bereidheid van de overheden. Politieke actie behoort tot de middelen om het punt op de agenda te plaatsen.

Een andere belangrijke evolutie van het afgelopen jaar is de (te lang uitblijvende) **regularisatie**. Zoals reeds aangegeven in de inleiding zal de huidige regularisatiecampagne niet alle problemen oplossen. Er zullen nog steeds mensen zonder wettig verblijf in de illegaliteit verder blijven leven. Tijdens de projectvoorbereiding de afgelopen maanden werd door de opbouwwerker en De Meeting ook ondersteuning geboden aan verschillende acties om regularisatie te bekomen. Nu de criteria voor regularisatie bekend zijn en er tot 15 december 2009 een aanvraag kan worden ingediend, biedt De Meeting momenteel volop individuele ondersteuning om rechtsgeldige dossiers samen te stellen. Ook de opbouwwerker neemt hier een heel specifieke taak op (zie verder). Daarom is besloten de jaarplanning in 2 fases op te maken : een specifieke taakafbakening en planning voor de regularisatieperiode (15 september – 15 december 2009) en vanaf januari 2010 een meer algemene planning.

2. Werkdoelen

Benoem de werkdoelen en de bijhorende indicatoren van het ganse project en dit zowel op agogisch als op politiek vlak en indien mogelijk uitgesplitst volgens maatschappelijke/beleidsparticipatie (agogisch) en sociaal/participatief gecorrigeerd beleid (politiek). Gebruik een doorlopende en oplopende nummering van 1 tot ... (m.a.w. start niet telkens opnieuw met een nieuw nummer !) – deze nummering kan dan later worden overgenomen in het registratiesysteem (matchbox).

Welk werkdoel wil je op het einde van het project bereiken t.a.v. de agogische kernopdracht ?

(= Wat wil je bereiken op vlak van sterker maken van de doelgroep? Hoe ver zou je de doelgroep willen brengen – op vlak van maatschappelijke participatie en op vlak van beleidsparticipatie?)

Werkdoelen maatschappelijke participatie

1. Via occasionele vormingen op vraag rond grondrechten zonder papieren (rechten op het vlak van verblijf, gezondheidszorg, clandestiene arbeid en huisvesting) gekoppeld aan maatschappelijke oriëntatie geven mensen zonder wettig verblijf zelf aan over meer kennis te beschikken over hun eigen rechtssituatie en over de maatschappelijke situatie in het algemeen.

2. 40% van de mensen zonder wettig verblijf die worden bereikt via het individueel onthaal in De Meeting, out-reachtende activiteiten en occasionele vormingen (zie hierboven) kunnen de link leggen tussen hun eigen persoonlijke situatie en meer structurele drempels in de erkenning en toepassing van de grondrechten

3. Vanuit deze kennis en inzichten is 15% van de bereikte mensen zonder wettig verblijf bereid om mee beleidssignalen te geven rond structurele drempels in de erkenning en toepassing van de grondrechten voor mensen zonder wettig verblijf.

Werkdoelen beleidsparticipatie

4. Via signalen uit het individueel onthaal van De Meeting, outreachende activiteiten en het Nederlandstalig overleg tussen eerstelijnsdiensten mensen zonder wettig verblijf worden structurele drempels in de erkenning en toepassing van grondrechten voor mensen zonder wettig verblijf gebundeld en wordt er vanuit deze signalen jaarlijks in een brede coalitie van medestanders en mensen zonder wettig verblijf zelf minimaal 1 oplossingsgericht proces aangevat.

Welke indicatoren leveren een aanwijzing voor doelbereik t.a.v. de agogische kernopdracht ?

(=indicatoren op het vlak van maatschappelijke participatie en beleidsparticipatie, zowel *resultaats*indicatoren = meetbare resultaten als *effect*indicatoren = wat opvalt – wat gezien, gehoord en gelezen wordt, wat aangeduid kan worden in veranderingsprocessen, wat we merken dat gebruikt en toegepast wordt)

Indicatoren maatschappelijke participatie :

1. meer kennis over eigen rechten en de samenleving te meten via evaluatie na vorming + occasionele contacten met deelnemers nadien
2. 40% van de via verschillende manieren bereikte mensen zonder wettig verblijf
3. 15% van de via verschillende manieren bereikte mensen zonder wettig verblijf

Indicatoren beleidsparticipatie :

4. Jaarlijks minimaal 1 opgestart oplossingsgericht proces rond drempels in de toepassing van grondrechten vanuit een brede coalitie van medestanders en ook mensen zonder wettig verblijf zelf gedragen

Welk werkdoel wil je op het einde van het project bereiken m.b.t. de politieke kernopdracht ?

(= Waar zou de correctie op het bestaande beleid kunnen zitten? Wat zou er inhoudelijk moeten veranderen – sociaal gecorrigeerd beleid ? Welke verandering (of mentaliteitswijziging) in structuren en beleidsvoering zou je willen realiseren – participatief gecorrigeerd beleid ? Welke structurele oplossing wil je bekomen en op welk niveau?)

Werkdoelen sociaal gecorrigeerd beleid

5. Mede onder druk van De Meeting worden mensen zonder wettig verblijf als specifieke kansengroep erkend en krijgen ze toegang tot het aanbod van vormingscentra, (beroeps)onderwijs, arbeidsbemiddelingsdiensten en structuren voor maatschappelijke oriëntatie.
6. Mede onder druk van De Meeting worden structurele drempels in de erkenning en toepassing van grondrechten voor mensen zonder wettig verblijf aangepakt.

Welke indicatoren leveren een aanwijzing voor doelbereik t.a.v. de politieke kernopdracht ?

(= indicatoren op het vlak van een sociaal gecorrigeerd beleid en een participatief gecorrigeerd beleid zowel *resultaats*indicatoren = meetbare resultaten als *effect*indicatoren = wat opvalt – wat gezien, gehoord en gelezen wordt, wat aangeduid kan worden in veranderingsprocessen, wat we merken dat gebruikt en toegepast wordt)

Indicatoren sociaal gecorrigeerd beleid :

5. waarneembare evoluties bij de vier vermelde instellingen / instituties
6. evoluties in de erkenning en toepassing van grondrechten

3. Fasering voor september – december 2009

Vul in hoe in deze periode gewerkt zal worden aan de geformuleerde werkdoelen en indicatoren. Benoem de grote sleutelactiviteiten die hiervoor opgezet en ontwikkeld zullen worden, vermeld ook tot welk werkdoel en indicator deze sleutelactiviteit bijdraagt en zet er een timing op. Indien gewenst – formuleer ook tussendoelen of aandachtspunten specifiek voor dit werkjaar. Geef tenslotte aan hoe je deze activiteit zal evalueren : wanneer ben je m.a.w. tevreden over deze activiteit

Sleutelactiviteit 1 (Ruben) :

Mensen zonder wettig verblijf die geregulariseerd kunnen worden via werk worden hierbij ondersteund door enerzijds de toegang tot arbeidsbemiddelingsdiensten te faciliteren en anderzijds werkgevers die zij contacteren te informeren over de regularisatieprocedure via werk.

Werkdoel : 1, 2 en 5

Indicator : 1, 2 en 5

Timing :

- Tegen eind oktober zijn de verschillende arbeidsbemiddelingsdiensten gecontacteerd met de vraag of zij hun werking kunnen open stellen voor mensen zonder papieren.
- Van begin november tot eind december worden de arbeidsbemiddelingsdiensten die meewerken geïnformeerd over de regularisatieprocedure via werk. De informatie hierover wordt samen gezet en up to date gehouden. Ook de verdere samenwerking wordt geëvalueerd.

Tussendoel/aandachtspunt : Mensen zonder wettig verblijf die via het vinden van werk geregulariseerd kunnen worden worden bij het zoeken naar werk ondersteund en meer zelfredzaam gemaakt door arbeidsbemiddelingsdiensten.

Evaluatie: de mensen zonder wettig verblijf die geregulariseerd kunnen worden via werk en langs komen bij De Meeting zijn effectief ondersteund bij hun zoektocht naar werk.

Sleutelactiviteit 2 (Ruben):

Mensen zonder wettig verblijf die op zoek zijn naar werk om geregulariseerd te worden hebben een document waarin de regularisatieprocedure bondig uitgelegd wordt aan werkgevers die zij contacteren

Werkdoel : 1, 2 en 5

Indicator : 1, 2 en 5

Timing : tegen halverwege oktober :

- opstellen van een document ism ORCA (Organisatie voor Clandestiene Arbeidsmigranten)
- dit document overmaken aan de medewerkers die de mensen zonder wettig verblijf begeleiden bij hun regularisatieprocedure

Evaluatie: mensen zonder wettig verblijf die op de Meeting langs komen krijgen en op zoek zijn naar werk in het kader van de regularisatieprocedure krijgen dit document.

Sleutelactiviteit 3 (Ruben en Geert):

Knelpunten bij het indienen van een regularisatie-aanvraag wegwerken op vlak van huisvesting en informatie : mensen zonder wettig verblijf die een volledig dossier hebben maar dakloos zijn worden ondersteund bij het zoeken naar een feitelijke verblijfplaats.

Werkdoel : 1, 2 en 6

Indicator : 1, 2 en 6

Timing: tussen begin en eind november worden verschillende organisaties en actoren samengebracht om te zien of huisvesting aangeboden kan worden

Evaluatie: minstens drie mensen zonder wettig verblijf hebben een feitelijke verblijfplaats om een regularisatie-aanvraag in te dienen

Sleutelactiviteit 4 (Ruben en Geert):

Knelpunten bij het indienen van een regularisatie-aanvraag wegwerken op vlak van huisvesting en informatie : tijdelijk geregulariseerden zijn geïnformeerd over de mogelijkheid om voor 15 december een onbeperkte verblijfsvergunning te verwerven.

Werkdoel : 1 en 6

Indicator : 1 en 6

Indicator: tussen begin november en halverwege november worden sleutelfiguren (zowel ondersteuners als woordvoerders) van de verschillende acties in Brussel in 2008 gecontacteerd om tijdelijk geregulariseerden op de hoogte te brengen van de regularisatie.

Evaluatie: verschillende mensen die ten gevolge van acties tijdelijk geregulariseerd zijn, zijn op de hoogte dat zij een regularisatie-aanvraag kunnen indienen en hierdoor onbeperkt verblijf kunnen verwerven.

Sleutelactiviteit 5 (Geert):

Individueel en groepen van mensen zonder wettig verblijf informeren over hun mogelijkheden om een regularisatieaanvraag in te dienen : hen op een correcte manier over de nieuwe criteria informeren en toeleiden naar diensten die hen bij het opstellen indienen van een aanvraag kunnen begeleiden

Werkdoel : 1

Indicator : 1

Timing: periode september - december

Aandachtspunt: Randproblemen binnen de huidige procedure detecteren en aankaarten bij en in overleg met andere organisaties.

Evaluatie : Tegen eind oktober alle cliënten van De Meeting geïnformeerd hebben en een drietal vormingen voor groepen van MZwV gegeven hebben. Tegen half december een zo groot mogelijke bijdrage geleverd hebben aan de begeleiding van MZwV die binnen de nieuwe regularisatiecriteria vallen

Sleutelactiviteit 6 (Leen):

Rekruteren van vrijwilligers voor De Meeting

Werkdoel : 1, 2 en 3

Indicator : 1,2 en 3

Timing :

Tegen eind oktober :

- plaatsen van vacatures op verschillende gespecialiseerde websites (het punt, 11.be, ..)
- informeel en formeel netwerk binnen Brussel onderzoeken op kandidaten

Indien kandidaat-vrijwilligers :

- ontvangen, inlichten en screenen van kandidaat vrijwilligers
- onthaalbeleid en toeleiding naar vormingen
- eerste evaluaties en eventuele bijsturing

Evaluatie:

Tegen eind 2009 minstens 3 gemotiveerde, goed opgeleide vrijwilligers in dienst te hebben.

Sleutelactiviteit 7 (Leen):

Begeleiden en opleiden van reeds meewerkende vrijwilligers

Timing :

Is reeds gebeurd (met middelen vanuit Link=Brussel vzw) :

- informatieve gespreksronde met alle vrijwilligers individueel en vaste medewerkers meeting om motivatie, knelpunten en suggesties in kaart te brengen
- terugkoppeling van bevindingen uit eerste gespreksronde in groep
- opstellen van 'code of conduct' voor alle medewerkers van de meeting

Vanaf half oktober :

- in kaart brengen van opleidingsnood- en vraag bij vrijwilligers
- individueel ontwikkelingsplan opstellen met vrijwilligers
- waken over uitvoering van dit ontwikkelingsplan

Vanaf half december :

- individueel bijsturen en evalueren

Evaluatie:

We kunnen tevreden zijn over onze inspanningen als we tegen het eind van het jaar een team van technisch goed onderbouwde, sociaal-sterke en tevreden vrijwilligers hebben kunnen samenstellen. Voor een gedetailleerde lijst van streefdoelen binnen de meeting, zie verslag vrijwilligers – vergadering.

Sleutelactiviteit 8 (Leen) :

Opzoek / lobby werk rond vorming voor mensen zonder papieren.

Werkdoel : 5

Indicator : 5

Timing: doorlopend tot december

- Een lijst opstellen/aanvullen met de verschillende onderwijs instellingen die open staan voormensen zonder wettig verblijf
- Onderwijsinstellingen contacteren om verandering in hun negatieve houding te bewerkstellingen of uitzonderingen op basis van persoonlijke motivatie.
- Specifiek opzoekwerk gebeurt op basis van concrete vragen van cliënten, dit juist om uitzonderingen op persoonlijke basis te verkrijgen.

Evaluatie:

Tegen het eind van dit jaar wil ik een werkbaar lijst van onderwijsinstellingen opgesteld hebben, waar ruimte in blijft voor up-daten.

4. Globale fasering van het project

Een korte weergave van het globale project : wat is er nu reeds bereikt en wat staat er nog te gebeuren : projectbeëindiging of verzelfstandiging. Doe dit aan de hand van scharniermomenten/sleutelactiviteiten en zet deze in een toekomstperspectief.

Het project heeft mee een laagdrempelig onthaalpunt voor mensen zonder wettig verblijf uitgebouwd waarbij vrijwilligers de doelgroep oriënteren op hun grondrechten en verblijfsperspectieven. Vanuit het onthaalpunt worden er knelpunten gesignaleerd aan de opbouwwerker die structurele oplossingen zoekt voor problematische situaties van een groep mensen zonder wettig verblijf. Er zijn al tijdelijke projecten opgestart om het recht op opvang van illegale kinderen te waarborgen en begeleiding van tijdelijk geregulariseerden.

Het voortbestaan van dit project hangt af van toekenning van benodigde middelen om een minimale dienstverlening te kunnen garanderen.

De toekomst van het project zal er vooral op gericht zijn om de problematiek van de doelgroep aan te blijven kaarten en ervoor te waken dat haar grondrechten gerespecteerd worden. Dit zal voornamelijk gebeuren door het aanbieden van een laagdrempelig onthaal, oriëntering, cursusreeks 'Grondrechten zonder papieren', occasionele vormingen, oplossen van structurele knelpunten.

5. Project- en werkorganisatie

Geef aan welke plaats dit project heeft in het groter programmeel. Duid ook aan wie er binnen het team aan dit project werkt en hoe de werkverdeling gebeurt. Vermeld tenslotte indien van toepassing de plaats van een "begeleidingsgroep" (stuur-of programmagroep of andere).

Kadert dit project binnen een grotere werking en programma ? Hoe wordt dit georganiseerd ?

Cfr. Supra : identificatiegegevens en globale fasering van het project

Wie neemt binnen het eigenlijke project welke taak op zich (teamleden, vrijwilligers, ...) ?

Cfr. Supra : fasering – taakverdeling via sleutelactiviteiten

Indien van toepassing, welke doelen wil je bereiken op het vlak van werkorganisatie binnen het team ?

Goede taakverdeling

Is er een "begeleidingsgroep" rond dit project actief ? Zo ja – wie maakt daar deel van uit en hoe wordt dit georganiseerd ?

Op zeswekelijkse basis komt een stuurgroep bijeen. Naast de medewerkers van De Meeting en de opbouwwerker en de co zetelen hierin een aantal specialisten die het terrein goed kennen, m.n. Dirk Van Daele (stafmedewerker juridische dienst Foyer), Liesbet Polspoel (Brusselse Welzijnsraad en veel ervaring met mensen zonder wettig verblijf via straathoekwerk), Daniël Alliet (Begijnhofparochie, Link Brussel) en Johan Martens (coördinator Samenlevingsopbouw Brussel). Tijdens de stuurgroep wordt de evolutie van de werkzaamheden van de diverse deelwerkingen van De Meeting besproken. De stuurgroep fungeert als klankbord voor de werkers op het terrein.

6. Samenwerkingsverbanden

Een samenwerkingsverband is een extern netwerk waarop beroep wordt gedaan ten behoeve van de concrete uitvoering van dit project. Benoem de samenwerkingspartners en geef aan op welk niveau ze zich situeren. Geef ook aan of ze in dit project daadwerkelijk als oplossingsactor (met beleidsbevoegdheid) fungeren of enkel als medestander zonder directe oplossings- of beleidsbevoegdheid. Formuleer tenslotte de taken die de verschillende partners op zich nemen in functie van de concrete realisatie van dit project.

Partner 1 : BON vzw (Brussel)

- Lokaal – wijk
- Gemeente – stad
- Provinciaal
- Regionaal
- Brussels / VGC**
- Brussels / Gewest
- Vlaams
- Federaal

Oplossingsactor : nee

Taken :

bijdrage in het kader van de oriëntatiecurus grondrechten zonder papieren
(gastspreker+pedagogische ondersteuning aanpak lessen)

Partner 2 : ORCA vzw

- Lokaal – wijk
- Gemeente – stad
- Provinciaal
- Regionaal
- Brussels / VGC
- Brussels / Gewest
- Vlaams**
- Federaal

Oplossingsactor : nee

Taken : bijdrage in het kader van de oriëntatiecurus grondrechten zonder papieren (gastspreker)

Partner 3 : Medimmigrant vzw

- Lokaal – wijk
- Gemeente – stad
- Provinciaal
- Regionaal
- Brussels / VGC**
- Brussels / Gewest**
- Vlaams
- Federaal

Oplossingsactor: nee

Taken : bijdrage in het kader van de oriëntatiecurus grondrechten zonder papieren (gastspreker)

Partner 4 : Foyer vzw

- Lokaal – wijk
- Gemeente – stad
- Provinciaal
- Regionaal
- X Brussels / VGC**
- Brussels / Gewest
- X Vlaams**
- Federaal

Oplossingsactor : nee

Taken : - samenwerking in de organisatie van het overlegplatform eerstelijnsdiensten
- bijdrage in het kader van de oriëntatiecurus grondrechten zonder papieren (gastspreker)
- occasionele vormingen

7. Deelname extern overleg - tweedelijnswerk

Geef aan aan welk extern overleg je deelneemt in functie van dit project – tweedelijnswerk.

- overlegplatform nederlandstalige of tweetalige eerstelijnsorganisaties ism Foyer vzw
- overleg opvang minderjarigen zonder wettig verblijf

Programma Toegang tot Grondrechten Beeldvorming Armoedekluwen

Programmatie 2009–2010

Strategische Actie 1.2

“Beeldvorming Armoedekluwen”

0. Identificatiegegevens

Meerjarenplan Samenlevingsopbouw Brussel

Strategische doelstelling(en) : SD1

Operationele doelstelling(en) : OD1

Kwestie/probleem waarop het project inspeelt

In nauwe samenwerking met het Brussels Platform Armoede (Brusselse Welzijns- en gezondheidsRaad) wordt de beeldvorming over het armoedekluwen – de complexiteit van armoede waar maatschappelijk kwetsbare groepen mee te maken krijgen – bij de publieke opinie, intermediaire actoren, beleidsmakers en mensen in armoede zelf bijgesteld en dit meer genuanceerd beeld draagt bij tot de erkenning van belangrijke drempels die de toegang tot fundamentele grondrechten voor deze groepen verhinderen.

Doelgroep(en)

Publieke opinie

Eigen sector en belendende sectoren

Intermediaire actoren

Beleid

Mensen in armoede en sociale uitsluiting

Werkingsschaal

- Buurt
- Wijk
- Gemeente
- Regio Brussel
- Provincie
- Brussels Hoofdstedelijk Gewest**
- Vlaanderen**
- België**
- Europa**

Begindatum

1 januari 2009

Einddatum

31 december 2015

Initiatiefnemende organisatie(s)

Samenlevingsopbouw Brussel i.s.m. Brussels Platform Armoede (Brussels Welzijns- en gezondheidsRaad - BWR)

Programma meerjarenplan / opbouwwerkgebied

Programma Grondrechten – Toegang tot Grondrechten

Werkadres

Henegouwenkaai 29
1080 Brussel
02 203 34 24

Begeleiding

Tandem armoede en sociale uitsluiting :

Caro Bridts, opgeleide ervaringsdeskundige armoede en sociale uitsluiting, decreet maatschappelijk opbouwwerk, 100%

caro.bridts@samenlevingsopbouw.be

Martine Weemaels, coach/stafmedewerker armoede en sociale uitsluiting, decreet maatschappelijk opbouwwerk, 25%

martine.weemaels@samenlevingsopbouw.be

1. Projectevaluatie

Geef per werkdoel en indicator aan of deze doelstelling is bereikt, ten dele bereikt, nog moet starten of afgevoerd/gestopt is. Beschrijf daarna kort de evaluatie. Gebruik een doorlopend en oplopende nummering van 1 tot ... (m.a.w. start niet telkens opnieuw met een nieuw nummer !) – deze nummering komt dan overeen met de nummering in het registratiesysteem (matchbox).

Agogische kernopdracht

1. Vorming en sensibilisering rond armoede en sociale uitsluiting

Binnen het Brussels Platform Armoede (BPA) is het vormingspakket “Armoede in zicht” uitgewerkt door het Vlaams Netwerk en Welzijnzorg aangepast aan de Brusselse situatie. Met dit pakket worden op vraag maar ook via een eigen aanbod vormingssessies gegeven (eigen en belendende sectoren, intermediaire actoren en beleid) – vaak in een driedaags aanbod. De opgeleide ervaringsdeskundige verzorgt in tandem (ofwel met de eigen tandepartner of wel met een medewerker van het BPA of het Vlaams Netwerk Verenigingen waar Armen het Woord Nemen, met vzw Welzijnzorg/Welzijnsschakel, vzw De Link) mee dit vormingsaanbod en brengt er haar eigen levensverhaal in (als illustratie bij het theoretisch kader van Armoede in Zicht). Naast de opgeleide ervaringsdeskundige worden ook soms mensen in armoede en sociale uitsluiting zelf mee betrokken in de vormingssessies (getuigenissen) – de zogenaamde “armoedebestrijdingsambassadeurs”.

werkdoel : Via vorming (eigen en belendende sectoren, intermediaire actoren en beleid) de beeldvorming over het armoedekluwen bijstellen.

indicator : Evaluatie van vormingen (na iedere vorming gebeurt er een uitgebreide evaluatie waarin wordt gepeild naar het beeld voor- en nadien over armoede en sociale uitsluiting)

X Bereikt

- Ten dele bereikt
- Nog starten
- Gestopt

Evaluatie :

Geplande vormingssessies:

- Riso-overleg (december 2008)
- 3 daags aanbod BPA (voorjaar 2009)
- Sector Samenlevingsopbouw (maart 2009)
- Andere op vraag

Regelmatige evaluatie van de afgelopen vormingen → aanpassing bestaand vormingspakket op basis van evaluatieformulieren ingevuld door deelnemers.

Criteria en prioritair kader werden bepaald om in te gaan op vormingen op vraag

Cfr. fasering voor komend werkjaar (territorium, prioritair doelpubliek, thema)

De combinatie van theorie betreffende het armoedekluwen en getuigenissen vanuit de levenservaring van armen is zeer verrijkend en treft de deelnemers diep. Vaak komt het tijdens de vormingen tot een ware dialoog, contacten worden gelegd, banden gesmeed. De effecten overstijgen de vorming. (bv. contacten met publiekswerkers van de KVS met oog op een theaterstuk, Samenlevingsopbouw West-Vlaanderen doet beroep voor reflectie bespreking van film ‘Grensland, projectontwikkelaars hebben een werkgroep ‘armoede’ opgestart en zullen een training ontwikkelen voor werkgevers buiten de sociale sector) Door wisselende tandems in te zetten (ED + professionele) kan er ingegaan worden op verschillende thema's. Sensibilisering tijdens de vorming kan zorgen voor een sneeuwbal effect in het eigen team van de deelnemers, dankzij kritische reflectie.

Politieke kernopdracht

2. Representatie en public relations als opgeleide ervaringsdeskundige armoede en sociale uitsluiting

Naast het mee-geven van vormingen wordt de opgeleide ervaringsdeskundige ook vaak gevraagd om binnen verschillende settings te komen getuigen maar ook om in het kader van initiatieven en projecten van organisaties en/of beleid de zogenaamde “armoede-toets” in te brengen (= er mee op toezien dat deze initiatieven en projecten mensen in armoede en sociale uitsluiting bereiken – aangepast zijn aan wat mensen in armoede en sociale uitsluiting als prioriteit naar voren schuiven – van toepassing zijn voor mensen in armoede en sociale uitsluiting). Naast de opgeleide ervaringsdeskundige wordt er ook getracht mensen in armoede en sociale uitsluiting zelf mee te betrekken – de zogenaamde “armoedebestrijdingsambassadeurs” (zie infra – project 1.3).

werkdoel : Via representatie en public-relations worden belangrijke drempels die de toegang tot fundamentele grondrechten voor mensen in armoede en sociale uitsluiting verhinderen, erkend.

indicator : Aangepaste initiatieven, projecten en beleidsmaatregelen

- o Bereikt
- X Ten dele bereikt**
- o Nog starten
- o Gestopt

Evaluatie :

- PR-rol op Internationale Dag Verzet tegen de Armoede
- Verschillende representatie-functies: - De Link
 - Werkgroepen Vlaams netwerk
- ED op stage bij Parlementariër en Parlementariër op stage
- jaarboek Vrancken
- diverse panel gesprekken

2. Werkdoelen

Welk werkdoel wil je op het einde van het project bereiken t.a.v. de agogische kernopdracht ?

(= Wat wil je bereiken op vlak van sterker maken van de doelgroep? Hoe ver zou je de doelgroep willen brengen – op vlak van maatschappelijke participatie en op vlak van beleidsparticipatie?)

Werkdoelen maatschappelijke participatie

1. Via vorming en sensibilisering rond de complexiteit van het armoedekluwen slaagt de opgeleide ervaringsdeskundige steeds in tandem met een anders opgeleide professionele medewerker erin om in dialoog met de publieke opinie, opbouwwerkers en andere intermediaire actoren en ook met mensen in armoede zelf de missing link en de beleving van armoede te duiden zodat de beeldvorming over armoede wordt bijgesteld.

Werkdoelen beleidsparticipatie

2. Via vorming en sensibilisering rond de complexiteit van het armoedekluwen slaagt de opgeleide ervaringsdeskundige steeds in tandem met een anders opgeleide professionele medewerker erin om ook in dialoog met beleidsactoren de missing link en de beleving van armoede te duiden zodat de beeldvorming over armoede wordt bijgesteld en dit effect heeft op het armoede(bestrijdings)beleid.

Welke indicatoren leveren een aanwijzing voor doelbereik t.a.v. de agogische kernopdracht ?

(=indicatoren op het vlak van maatschappelijke participatie en beleidsparticipatie, zowel *resultaats*indicatoren = meetbare resultaten als *effect*indicatoren = wat opvalt – wat gezien, gehoord en gelezen wordt, wat aangeduid kan worden in veranderingsprocessen, wat we merken dat gebruikt en toegepast wordt)

Indicatoren maatschappelijke participatie

1. een bijgestelde beeldvorming over armoede te meten via evaluaties van vormingen en sensibiliseringsacties

Indicatoren beleidsparticipatie

2. effecten van een bijgestelde beeldvorming over armoede te meten via (kleine) veranderingen in het armoede(bestrijdings)beleid

Welk werkdoel wil je op het einde van het project bereiken m.b.t. de politieke kernopdracht ?

(= Waar zou de correctie op het bestaande beleid kunnen zitten? Wat zou er inhoudelijk moeten veranderen – sociaal gecorrigeerd beleid ? Welke verandering (of mentaliteitswijziging) in structuren en beleidsvoering zou je willen realiseren – participatief gecorrigeerd beleid ? Welke structurele oplossing wil je bekomen en op welk niveau?)

Op het politieke vlak willen we toepassing van de armoede-toets bevorderen : dit is zowel een participatieve (bij de totstandkoming van het beleid mensen in armoede betrekken) als een sociale (bijstellen van beleid indien armoede-toets negatief is) correctie van het huidige beleid.

Werkdoelen participatief en sociaal gecorrigeerd beleid

3. Bepaalde beleidsmaatregelen worden getoetst op hun toepasbaarheid voor mensen in armoede en bijgesteld indien nodig doordat de opgeleide ervaringsdeskundige steeds in tandem met een anders opgeleide medewerker bij beleidsmakers de missing link en de beleving van armoede heeft kunnen duiden (focus op beleidsmaatregelen inzake geestelijke gezondheid – zie strategische actie 1.3)

Welke indicatoren leveren een aanwijzing voor doelbereik t.a.v. de politieke kernopdracht ?

(= indicatoren op het vlak van een sociaal gecorrigeerd beleid en een participatief gecorrigeerd beleid zowel *resultaat*indicatoren = meetbare resultaten als *effect*indicatoren = wat opvalt – wat gezien, gehoord en gelezen wordt, wat aangeduid kan worden in veranderingsprocessen, wat we merken dat gebruikt en toegepast wordt)

Indicatoren participatief en sociaal gecorrigeerd beleid

3. toepassing van de armoede-toets bij beleidsmaatregelen (focus op geestelijke gezondheid)

3. Fasering voor het komende werkjaar

Vul in hoe het komende werkjaar gewerkt zal worden aan de geformuleerde werkdoelen en indicatoren. Benoem de grote sleutelactiviteiten die hiervoor opgezet en ontwikkeld zullen worden, vermeld ook tot welk werkdoel en indicator deze sleutelactiviteit bijdraagt en zet er een timing op. Indien gewenst – formuleer ook tussendoelen of aandachtspunten specifiek voor dit werkjaar. Geef tenslotte aan hoe je deze activiteit zal evalueren : wanneer ben je m.a.w. tevreden over deze activiteit

Sleutelactiviteit 1 : Vormingen en getuigenissen rond de eigen armoedebeleving

In samenwerking met het Brussels Platform Armoede (BPA) treedt de opgeleide ervaringsdeskundige tijdens vormingen rond het armoedekluwen (gebaseerd op het vormingspakket "Armoede in zicht") op als getuige. Zij brengt dus haar eigen doorleefde ervaring in als illustratie. Naast vormingen is het BPA gaat zij zelf ook in Brussel en Vlaanderen op vraag getuigenis afleggen van haar eigen armoedebeleving.

Werkdoel : 1 en 2

Indicator : 1 en 2

Timing :

- geplande 2-daagse vorming BPA : voorjaar 2010
- vormings- en getuigenisvragen uit Brussel : naar timing bespreken met BPA
- vormings- en getuigenisvragen uit eigen sector : naar timing bespreken binnen Samenlevingsopbouw Brussel
- vormings- en getuigenisvragen uit Vlaanderen : systeem van doorverwijzing opzetten vanaf eind oktober 2010 : samenstellen van representatienetwerk ism andere Ervaringsdeskundigen/Ontmoeting via vzw De Link

Tussendoel/aandachtspunt :

- voorkeur geven aan vormings-en getuigenisvragen uit Brussel en eigen sector
- vormings-en getuigenisvragen uit Vlaanderen : netwerk met De Link uitbouwen

Evaluatie : iedere vormings- en getuigenissessie wordt geëvalueerd met de deelnemers – beeldvorming over mensen in armoede is bijgesteld

Sleutelactiviteit 2 : Bestaande vormingspakket verdiepen met thema geestelijke gezondheid

Werkdoel : 1 en 2

Indicator : 1 en 2

Timing : wordt opgenomen binnen werkgroep Geestelijke Gezondheid (zie strategische actie 1.3) – timing zal daar bepaald worden

Tussendoel/aandachtspunt : binnen het bestaande vormingspakket van Armoede in Zicht het aspect geestelijke gezondheid verder uitwerken

Evaluatie : vormingsmodule rond geestelijke gezondheid is bijgewerkt maar ook uitgetest (beeldvorming over mensen in armoede binnen geestelijke gezondheidszorg is bijgesteld)

Sleutelactiviteit 3 : Armoede-expertise in eigen organisatie en sector versterken

Werkdoel : nr 1

Indicator : nr 1

Timing :

- opbouwwerkers ondersteunen bij processen met doelgroep in Peterbos en Molenbeek en tijdens intervisie-momenten
- project Sterke Armen in Beweging (armoedebeleving in beeld brengen door mensen in armoede zelf) van Samenlevingsopbouw Gent : deelname aan stuurgroep (4 X jaar)
- ondersteuning aan uitwerking educatieve achtergrond film Grensland (film over mensen in armoede) van Samenlevingsopbouw West-Vlaanderen
- ondersteuning aan Brussels Platform Armoede (inzet expertise als opgeleide ervaringsdeskundige)

Tussendoel/aandachtspunt : het armoede-inzicht in de eigen organisatie en sector versterken

Evaluatie : binnen de eigen organisatie en sector is armoede weer een issue

Sleutelactiviteit 4 : Medewerking aan Europees project Missing Link (De Link vzw)

De Link vzw heeft samen met 7 andere Europese partners een samenwerkingsproject opgezet rond de inzet van ervaringsdeskundigen met de bedoeling in het kader van het Europees Armoedejaar (2010) het concept van ervaringsdeskundigen binnen armoedebestrijding ook op Europees niveau te kunnen introduceren.

Werkdoel : nr 2 en 3

Indicator : nr 2 en 3

Timing :

- deelname aan maandelijkse denktank Armoede en Geestelijke Gezondheid (binnen De Link vzw)
- deelnemen aan enkele uitwisselingen – waar de focus op geestelijke gezondheid ligt : een tweetal uitwisselingen gedurende het werkjaar 2009-2010

Tussendoel/aandachtspunt : binnen gans dit Europees project sterk focussen op armoede en geestelijke gezondheid (zie strategische actie 1.3)

Evaluatie : input vanuit Europese partners rond het concept ervaringsdeskundige en geestelijke gezondheid

Sleutelactiviteit 5 : Representatie als opgeleide ervaringsdeskundige bij het beleid en deelname aan punctuele politieke acties

Werkdoel : nr 3

Indicator : nr 3

Timing :

- beleidsrepresentatie : ad hoc ingaan op beleidsvragen
- politieke acties : 17 oktober en komende acties

Tussendoel/aandachtspunt : ervaringsdeskundige speelt hier een maximale representatierol

Evaluatie : via verdere beleidscontacten effect van representatierol opsporen + daadwerkelijke beleidsdaden

4. Globale fasering van het project

Een korte weergave van het globale project : wat is er nu reeds bereikt en wat staat er nog te gebeuren : projectbeëindiging of verzelfstandiging. Doe dit aan de hand van scharniermomenten/sleutelactiviteiten en zet deze in een toekomstperspectief.

De beeldvorming rond de complexiteit van armoede bijstellen is één van de basisopdrachten van opgeleide ervaringsdeskundigen. De essentie van de inzet van een opgeleide ervaringsdeskundige is in de eerste plaats het gegeven van de missing link op de voorgrond stellen en het perspectief van armen binnenbrengen door bewustwording en dialoog. Die missing link gaat over een wederzijds niet kennen van elkaar, van elkaars leefwereld, elkaars gevoelens en verwachtingen, elkaars waarden en normen, elkaars denkpatronen en oplossingsstrategieën, elkaars evidenties, enzovoort. Wederzijds begrip kan maar ontstaan als je kan dialogeren en als je kan loskomen van ideeën waaraan je vastzit.

Dialog is dus een basisvoorwaarde voor de methodiek. De samenwerking tussen een opgeleide ervaringsdeskundige en andere professionelen krijgt vaak gestalte via de tandemformule, omdat die formule zo nadrukkelijk het belang van de dialoog op de voorgrond plaatst.

De inzet van een opgeleide ervaringsdeskundige kan op die manier bijdragen tot een fundamentele armoedebestrijding met een geëigende invalshoek, waarbij de betrokkenen zelf in staat gesteld worden om het op te nemen voor zichzelf, voor andere mensen in armoede en voor een meer rechtvaardige samenleving.

Binnen Samenlevingsopbouw Brussel is ervoor gekozen deze ervaringsdeskundigheid niet enkel in te zetten in brede maatschappelijke verbanden en in beleidscontexten maar ook in de eigen organisatie en Samenlevingsopbouwsector deze expertise maximaal aan te wenden.

5. Project- en werkorganisatie

Geef aan welke plaats dit project heeft in het groter programmeel. Duid ook aan wie er binnen het team aan dit project werkt en hoe de werkverdeling gebeurt. Vermeld tenslotte indien van toepassing de plaats van een “begeleidingsgroep” (stuur-of programmagroep of andere).

Kadert dit project binnen een grotere werking en programma ? Hoe wordt dit georganiseerd ?

Dit project maakt deel uit van de uitvoering van het programma grondrechten – toegang tot grondrechten (meerjarenplan Samenlevingsopbouw Brussel 2009 – 2015). De opgeleide ervaringsdeskundige armoede en sociale uitsluiting en coach/stafmedewerker armoede en sociale uitsluiting werken in **tandem** wat betekent dat er wederzijdse beïnvloeding is tussen de coach (die de opgeleide ervaringsdeskundige zowel taakgericht als persoonsgericht ondersteunt) en de opgeleide ervaringsdeskundige (die de coach als klassiek opgeleide ook kan wijzen op de specifieke ervaringsaspecten van armoede en sociale uitsluiting). Dit tandem werkt zelfsturend wat betreft de dagelijkse invulling van de programmatielijnen. De programmatielijnen zelf worden wel aangestuurd vanuit Samenlevingsopbouw Brussel (Katleen Vanlerberghe) i.s.m. het Brussels Platform Armoede (BWR).

Wie neemt binnen het eigenlijke project welke taak op zich (teamleden, vrijwilligers, ...) ?

Caro Bridts : werkdoel 1, 2 en 3 (40% van de 100% werktijd)

Is er een “begeleidingsgroep” rond dit project actief ? Zo ja – wie maakt daar deel van uit en hoe wordt dit georganiseerd ?

Er is geen aparte begeleidingsgroep voor deze strategische actie – wel is er een nauwe samenwerking met het Brussels Platform Armoede – het samenwerkingsverband tussen de Brusselse VAWWN. Het Brussels Platform Armoede is in 2005 binnen de Brusselse Welzijns- en gezondheidsRaad (BWR) opgericht als samenwerkingsverband tussen de 7 Brusselse Verenigingen waar Armen het Woord Nemen. De BWR zet hiervoor 1 medewerker in (middelen Vlaamse Gemeenschap – armoededecreet en Vlaamse Gemeenschapscommissie) + stafondersteuning Welzijn vanuit de BWR (Vlaamse Gemeenschapscommissie) – Samenlevingsopbouw Brussel zet hierbij de opgeleide ervaringsdeskundige samen met de coach/stafmedewerker armoede en sociale uitsluiting (middelen Vlaamse Gemeenschap – decreet maatschappelijk opbouwwerk). Het BPA is dus een samenwerkingsverband tussen de BWR en Samenlevingsopbouw Brussel (met inzet van medewerkers uit beide organisaties vanuit verschillende subsidiekanalen en subsidiegevers). De coördinator van Samenlevingsopbouw Brussel is voorzitter van het BPA.

6. Samenwerkingsverbanden

Een samenwerkingsverband is een extern netwerk waarop beroep wordt gedaan ten behoeve van de concrete uitvoering van dit project. Benoem de samenwerkingspartners en geef aan op welk niveau ze zich situeren. Geef ook aan of ze in dit project daadwerkelijk als oplossingsactor (met beleidsbevoegdheid) fungeren of enkel als medestander zonder directe oplossings- of beleidsbevoegdheid. Formuleer tenslotte de taken die de verschillende partners op zich nemen in functie van de concrete realisatie van dit project.

Partner 1 : Brussels Platform Armoede (BPA)

- o Lokaal – wijk
- o Gemeente – stad
- o Provinciaal
- o Regionaal
- X Brussels / VGC**
- o Brussels / Gewest
- o Vlaams
- o Federaal

Oplossingsactor : neen

Taken (wat betreft deze strategische actie – de taken van het BPA zijn ruimer) :

- Informeren, vormen en sensibiliseren van de maatschappij via ondermeer meerdaagse vormingen rond armoede (waarin dus de ervaringsdeskundige een getuigenisrol opneemt), losse getuigenissen van personen in armoede (samen met dus de ervaringsdeskundige) en het opzetten van acties (de grootste en meest invloedrijke actie is 17 oktober, internationale dag tegen armoede en sociale uitsluiting).
- Beleids- en adviesopvolging : de beleidsadviezen die overgemaakt werden aan de overheid en de beloftes die politici gedaan hebben, worden opgevolgd om de concrete verwezenlijking in kaart te brengen

Partner 2 : De Link vzw

- o Lokaal – wijk
- o Gemeente – stad
- o Provinciaal
- o Regionaal
- o Brussels / VGC
- o Brussels / Gewest
- X Vlaams**
- X Federaal**
- X Europees**

Oplossingsactor : neen

Taken :

- Representatienetwerk van ervaringsdeskundigen samenstellen
- Via het project de Missing Link (Europees samenwerkingsverband) het concept van ervaringsdeskundigen verder uitdiepen en op Europees niveau ingang doen vinden

7. Deelname extern overleg - tweedelijnswerk

Geef aan aan welk extern overleg je deelneemt in functie van dit project – tweedelijnswerk.

Raad van Bestuur De Link vzw : Vzw De Link staat in voor de coördinatie van de opleiding en de tewerkstelling van 'ervaringsdeskundigen in de armoede en sociale uitsluiting'. De Link wil mee een antwoord bieden voor de missing link die er is tussen mensen die in armoede geboren worden enerzijds en de aanpak voor armoede anderzijds. Ze wil dit doen door opgeleide ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting in te schakelen in alle sectoren die met armoede en armoedebestrijding te maken hebben.

Werkgroepen Vlaams Netwerk Verenigingen waar Armen het Woord Nemen : het Vlaams Netwerk zet geregeld werkgroepen op met de verenigingen waar armen het woord nemen. Indien gewenst en in afspraak met het BPA neemt de opgeleide ervaringsdeskundige (tijdelijk) deel aan bepaalde werkgroepen (bijvoorbeeld in het kader van 17 oktober).

Programma Toegang tot Grondrechten Drempels Geestelijke Gezondheid

Programmatie 2009–2010

Strategische Actie 1.3

“Drempels Geestelijke Gezondheid”

0. Identificatiegegevens

Meerjarenplan Samenlevingsopbouw Brussel

Strategische doelstelling(en) : SD1

Operationele doelstelling(en) : OD2

Kwestie/probleem waarop het project inspeelt

Rond het thema geestelijke gezondheid is er samen met enkele professionele medewerkers in deze sector en met enkele Brusselse Verenigingen waar Armen het Woord Nemen een werkgroep opgericht om samen de drempels binnen de geestelijke gezondheidszorg voor mensen in armoede in kaart te brengen en (politieke) actie te ondernemen.

Doelgroep(en)

Mensen in armoede en sociale uitsluiting
Professionele medewerkers geestelijke gezondheidszorg
Beleid

Werkingschaal

- Buurt
- Wijk
- Gemeente
- Regio Brussel
- Provincie
- Brussels Hoofdstedelijk Gewest**
- Vlaanderen
- België
- Europa

Begindatum

1 januari 2009

Einddatum

31 december 2015

Initiatiefnemende organisatie(s)

Samenlevingsopbouw Brussel i.s.m. Brussels Platform Armoede (Brussels Welzijns-en gezondheidsRaad - BWR)

Programma meerjarenplan / opbouwwerkgebied

Programma Grondrechten – Toegang tot Grondrechten

Werkadres

Henegouwenkaai 29
1080 Brussel
02 203 34 24

Begeleiding

Tandem armoede en sociale uitsluiting :

Caro Bridts, opgeleide ervaringsdeskundige armoede en sociale uitsluiting, decreet maatschappelijk opbouwwerk, 100%

caro.bridts@samenlevingsopbouw.be

Martine Weemaels, coach/stafmedewerker armoede en sociale uitsluiting, decreet maatschappelijk opbouwwerk, 25%

martine.weemaels@samenlevingsopbouw.be

1. Projectevaluatie

Geef per werkdoel en indicator aan of deze doelstelling is bereikt, ten dele bereikt, nog moet starten of afgevoerd/gestopt is. Beschrijf daarna kort de evaluatie. Gebruik een doorlopend en oplopende nummering van 1 tot ... (m.a.w. start niet telkens opnieuw met een nieuw nummer !) – deze nummering komt dan overeen met de nummering in het registratiesysteem (matchbox).

Recht op Wonen : medewerking aan het project actiegroepen wonen binnen Samenlevingsopbouw Brussel

werkdoel : Het project actiegroepen recht op wonen binnen Samenlevingsopbouw Brussel (zie projectvoorbereiding 2.1) wordt opgezet en verder ontwikkeld met maximale participatiekansen voor mensen in armoede en sociale uitsluiting.

Evaluatie : Dit deelproject wordt geëvalueerd en verdergezet binnen de eigenlijke strategische actie 2.1 (drempels private huisvestingsmarkt : thuislozen)

Recht op Tewerkstelling : afronding van lopend project rond tewerkstelling binnen BPA : uitwisseling op Europees niveau (georganiseerd door het Vlaams Netwerk Verenigingen waar Armen het Woord Nemen) + ad-hoc ondersteuning aan nieuwe projecten rond tewerkstelling binnen de Brusselse Verenigingen waar Armen het Woord Nemen (project met lokale werkwinkels) + in functie hiervan ad-hoc deelname aan werkgroep werk/sociale economie Vlaams Netwerk

werkdoel : Het project tewerkstelling binnen BPA wordt afgerond en de ervaringen van mensen in armoede en sociale uitsluiting binnen dit project worden maximaal gevaloriseerd (Europese uitwisseling). De nieuwe projecten rond tewerkstelling binnen de Verenigingen waar Armen het Woord Nemen (rechtstreeks project met de lokale werkwinkels) zijn goed opgestart en deze ervaringen worden meegenomen in de werkgroep tewerkstelling/ sociale economie binnen het Vlaams Netwerk.

- o Bereikt
- o Ten dele bereikt
- o Nog starten

X Afgerond

Evaluatie : Dit deelproject werd zoals gepland afgerond – binnen het BPA wordt de link rond tewerkstelling met het Vlaams Netwerk verder opgenomen

Recht op Geestelijke Gezondheid : ondersteuning aan lokale activiteiten rond Geestelijke Gezondheid in De Schakel (Vereniging waar Armen het Woord Nemen in de Brabantwijk – Schaarbeek) ism de psychiatrische afdeling van het Sint-Jansziekenhuis met uitbreiding naar andere Brusselse Verenigingen waar Armen het Woord Nemen + deelname aan werkgroep rond Geestelijke Gezondheid binnen Vlaams Netwerk

werkdoel : Het lokale project rond geestelijke gezondheid binnen De Schakel en de psychiatrische afdeling van het Sint-Jansziekenhuis wordt opengetrokken naar bovenlokaal niveau (BPA en Vlaams Netwerk)

- o Bereikt
- X Ten dele bereikt**
- o Nog starten
- o Gestopt

Evaluatie :

Het thema Geestelijke Gezondheid werd binnen de Schakel op de agenda gehouden ondanks personeelsswissels. In samenwerking met de VWAWN Pigment., werd het aanbod van laagdrempelige activiteiten versterkt en onderlinge contacten bij het doelpubliek bevorderd. Bedoeling is het thema Geestelijke Gezondheid op bovenlokaal niveau (VWAWN overstijgend) te versterken door het oprichten van een werkgroep. Contacten werden gelegd met professionelen uit de Psychiatrie en er werd actief deelgenomen aan activiteiten (Doel, Ex-Lieu,...) De ED en ABA legden verschillende

keren getuigenissen af betreffende hun levenservaring. Dit alles zorgde voor expertise-uitwisseling rond Geestelijke Gezondheid.

2. Werkdoelen

Welk werkdoel wil je op het einde van het project bereiken t.a.v. de agogische kernopdracht ?

(= Wat wil je bereiken op vlak van sterker maken van de doelgroep? Hoe ver zou je de doelgroep willen brengen – op vlak van maatschappelijke participatie en op vlak van beleidsparticipatie?)

Werkdoelen maatschappelijke participatie

1. Mensen in armoede met een ervaring binnen geestelijke gezondheid geven zelf aan hun eigen beleven een plaats te kunnen geven en te verwerken door in een gemengde werkgroep in dialoog te gaan met professionelen uit de geestelijke gezondheidszorg.

Werkdoelen beleidsparticipatie

2. Mensen in armoede met een ervaring binnen geestelijke gezondheid treden samen met professionelen uit de geestelijke gezondheidszorg in dialoog met het beleid met de bedoeling oplossingen te zoeken voor drempels binnen de geestelijke gezondheid voor mensen in armoede.

Welke indicatoren leveren een aanwijzing voor doelbereik t.a.v. de agogische kernopdracht ?

(=indicatoren op het vlak van maatschappelijke participatie en beleidsparticipatie, zowel *resultaats*indicatoren = meetbare resultaten als *effect*indicatoren = wat opvalt – wat gezien, gehoord en gelezen wordt, wat aangeduid kan worden in veranderingsprocessen, wat we merken dat gebruikt en toegepast wordt)

Indicatoren maatschappelijke participatie

1. een (verwerkte) ervaring binnen geestelijke gezondheid door in wederzijdse dialoog te gaan te meten via een zelfevaluatie van de gemengde werkgroep

Indicatoren beleidsparticipatie

2. een opgestarte dialoog met het beleid over drempels binnen de geestelijke gezondheid

Welk werkdoel wil je op het einde van het project bereiken m.b.t. de politieke kernopdracht ?

(= Waar zou de correctie op het bestaande beleid kunnen zitten? Wat zou er inhoudelijk moeten veranderen – sociaal gecorrigeerd beleid ? Welke verandering (of mentaliteitswijziging) in structuren en beleidsvoering zou je willen realiseren – participatief gecorrigeerd beleid ? Welke structurele oplossing wil je bekomen en op welk niveau?)

Werkdoelen sociaal gecorrigeerd beleid

3. De opgestarte dialoog vanuit de gemengde werkgroep van mensen in armoede en professionelen uit de geestelijke gezondheid met het beleid leidt tot de aanpak van 2 drempels binnen de geestelijke gezondheidszorg voor mensen in armoede en sociale uitsluiting.

Werkdoelen participatief gecorrigeerd beleid

4. Door de participatieve meerwaarde van ervaringsdeskundigen te onderstrepen staat de geestelijke gezondheidszorg open om ervaringsdeskundigen in te zetten.

Welke indicatoren leveren een aanwijzing voor doelbereik t.a.v. de politieke kernopdracht ?

(= indicatoren op het vlak van een sociaal gecorrigeerd beleid en een participatief gecorrigeerd beleid zowel *resultaats*indicatoren = meetbare resultaten als *effect*indicatoren = wat opvalt – wat gezien, gehoord en gelezen wordt, wat aangeduid kan worden in veranderingsprocessen, wat we merken dat gebruikt en toegepast wordt)

Indicatoren sociaal gecorrigeerd beleid

3. de beleidsaanpak van 2 drempels binnen de geestelijke gezondheid

Indicatoren participatief gecorrigeerd beleid

4. openingen binnen de geestelijke gezondheid om ervaringsdeskundigen in te zetten

3. Fasering voor het komende werkjaar

Vul in hoe het komende werkjaar gewerkt zal worden aan de geformuleerde werkdoelen en indicatoren. Benoem de grote sleutelactiviteiten die hiervoor opgezet en ontwikkeld zullen worden, vermeld ook tot welk werkdoel en indicator deze sleutelactiviteit bijdraagt en zet er een timing op. Indien gewenst – formuleer ook tussendoelen of aandachtspunten specifiek voor dit werkjaar. Geef tenslotte aan hoe je deze activiteit zal evalueren : wanneer ben je m.a.w. tevreden over deze activiteit

Sleutelactiviteit 1 : Laagdrempelige ontmoetingsactiviteiten rond geestelijke gezondheid

De Schakel (VWAWN Brabantwijk Schaarbeek) organiseert sinds enkele jaren laagdrempelige ontmoetingsavonden rond geestelijke gezondheid ism de psychiatrische afdeling van het Sint-Jansziekenhuis. Ook in andere Brusselse Verenigingen waar Armen het Woord Nemen, zoals Pigment, worden laagdrempelige activiteiten georganiseerd (zie strategische actie 1.4).

Werkdoel : 1

Indicator : 1

Timing : maandelijkse ontmoetingsactiviteiten (met ad hoc deelname door de opgeleide ervaringsdeskundige)

Tussendoel/aandachtspunt : het uitbreiden naar andere VWAWN

Evaluatie : zelfevaluatie van de deelnemers aan de ontmoetingsactiviteiten en bijsturen waar nodig

Sleutelactiviteit 2 : Werkgroep geestelijke gezondheid

Naast de laagdrempelige ontmoetingsactiviteiten zal de opgeleide ervaringsdeskundige in tandem met de coach een gemengde werkgroep met mensen in armoede en professionelen uit de geestelijke gezondheidszorg opstarten met de bedoeling ook beleidsbeïnvloedend te kunnen werken en een vormingspakket rond armoede en geestelijke gezondheid uit te werken (zie strategische actie 1.2)

Werkdoel : 2 en 3

Indicator : 2 en 3

Timing : wordt opgenomen binnen de werkgroep zelf – timing zal daar bepaald worden

Tussendoel/aandachtspunt : opstart gemengde werkgroep – veel aandacht besteden aan sterk groepsgevoel

Evaluatie : zelfevaluatie van werking door werkgroep zelf – bijsturing indien nodig

Sleutelactiviteit 3 : Medewerking aan Europees project Missing Link (De Link vzw)

De Link vzw heeft samen met 7 andere Europese partners een samenwerkingsproject opgezet rond de inzet van ervaringsdeskundigen met de bedoeling in het kader van het Europees Armoedejaar (2010) het concept van ervaringsdeskundigen binnen armoedebestrijding ook op Europees niveau te kunnen introduceren.

Werkdoel : nr 4

Indicator : nr 4

Timing :

- deelname aan maandelijkse denktank Armoede en Geestelijke Gezondheid (binnen De Link vzw)
- deelnemen aan enkele uitwisselingen – waar de focus op geestelijke gezondheid ligt : een tweetal uitwisselingen gedurende het werkjaar 2009-2010

Tussendoel/aandachtspunt : het concept ervaringsdeskundigen binnen de sector van de geestelijke gezondheid introduceren

Evaluatie : input vanuit Europese partners rond het concept ervaringsdeskundige en geestelijke gezondheid

4. Globale fasering van het project

Een korte weergave van het globale project : wat is er nu reeds bereikt en wat staat er nog te gebeuren : projectbeëindiging of verzelfstandiging. Doe dit aan de hand van scharniermomenten/sleutelactiviteiten en zet deze in een toekomstperspectief.

Gezien de nauwe verwevenheid van de armoedeproblematiek met de geestelijke gezondheid en de complexiteit is een bovenlokale aanpak noodzakelijk. Doorheen de voorbije jaren werd de expertise van de ED ingezet in vormingen en getuigenissen. Bruggen werden gelegd met professionelen uit de GGZ-sector en er werd met mensen uit de doelgroep deelgenomen aan verschillende activiteiten die bovenlokaal werden georganiseerd vanuit de sector. De opgeleide ervaringsdeskundige kan binnen het BPA de contactpersoon en initiatiefneemster rond dit thema blijven.

5. Project- en werkorganisatie

Geef aan welke plaats dit project heeft in het groter programmeel. Duid ook aan wie er binnen het team aan dit project werkt en hoe de werkverdeling gebeurt. Vermeld tenslotte indien van toepassing de plaats van een “begeleidingsgroep” (stuur-of programmagroep of andere).

Kadert dit project binnen een grotere werking en programma ? Hoe wordt dit georganiseerd ?

Dit project maakt deel uit van de uitvoering van het programma grondrechten – toegang tot grondrechten (meerjarenplan Samenlevingsopbouw Brussel 2009 – 2015). De opgeleide ervaringsdeskundige armoede en sociale uitsluiting en coach/stafmedewerker armoede en sociale uitsluiting werken in **tandem** wat betekent dat er wederzijdse beïnvloeding is tussen de coach (die de opgeleide ervaringsdeskundige zowel taakgericht als persoonsgericht ondersteunt) en de opgeleide ervaringsdeskundige (die de coach als klassiek opgeleide ook kan wijzen op de specifieke ervaringsaspecten van armoede en sociale uitsluiting). Dit tandem werkt zelfsturend wat betreft de

dagelijkse invulling van de programmatielijnen. De programmatielijnen zelf worden wel aangestuurd vanuit Samenlevingsopbouw Brussel (Katleen Vanlerberghe) i.s.m. het Brussels Platform Armoede (BWR).

Wie neemt binnen het eigenlijke project welke taak op zich (teamleden, vrijwilligers, ...) ?

Caro Bridts : werkdoel 1, 2, 3 en 4 (40% van de 100% werktijd)

Martine Weemaels : werkdoel 2 en 3 (5% van de 25% werktijd)

Is er een "begeleidingsgroep" rond dit project actief ? Zo ja – wie maakt daar deel van uit en hoe wordt dit georganiseerd ?

Er is geen aparte begeleidingsgroep voor deze strategische actie – wel is er een nauwe samenwerking met het Brussels Platform Armoede – het samenwerkingsverband tussen de Brusselse VWAWN. Het Brussels Platform Armoede is in 2005 binnen de Brusselse Welzijns- en gezondheidsRaad (BWR) opgericht als samenwerkingsverband tussen de 7 Brusselse Verenigingen waar Armen het Woord Nemen. De BWR zet hiervoor 1 medewerker in (middelen Vlaamse Gemeenschap – armoededecreet en Vlaamse Gemeenschapscommissie) + stafondersteuning Welzijn vanuit de BWR (Vlaamse Gemeenschapscommissie) – Samenlevingsopbouw Brussel zet hierbij de opgeleide ervaringsdeskundige samen met de coach/stafmedewerker armoede en sociale uitsluiting (middelen Vlaamse Gemeenschap – decreet maatschappelijk opbouwwerk). Het BPA is dus een samenwerkingsverband tussen de BWR en Samenlevingsopbouw Brussel (met inzet van medewerkers uit beide organisaties vanuit verschillende subsidiekanalen en subsidiegevers). De coördinator van Samenlevingsopbouw Brussel is voorzitter van het BPA.

6. Samenwerkingsverbanden

Een samenwerkingsverband is een extern netwerk waarop beroep wordt gedaan ten behoeve van de concrete uitvoering van dit project. Benoem de samenwerkingspartners en geef aan op welk niveau ze zich situeren. Geef ook aan of ze in dit project daadwerkelijk als oplossingsactor (met beleidsbevoegdheid) fungeren of enkel als medestander zonder directe oplossings- of beleidsbevoegdheid. Formuleer tenslotte de taken die de verschillende partners op zich nemen in functie van de concrete realisatie van dit project.

Partner 1 : De Schakel – Wijkpartenariaat vzw

X Lokaal – wijk

- Gemeente – stad
- Provinciaal
- Regionaal
- Brussels / VGC
- Brussels / Gewest
- Vlaams
- Federaal

Oplossingsactor : neen

Taken : Als lokale VWAWN organisator van de maandelijkse ontmoetingsavonden rond geestelijke gezondheid

Partner 2 : Pigment vzw

X Lokaal – wijk

- Gemeente – stad
- Provinciaal
- Regionaal

- Brussels / VGC
- Brussels / Gewest
- Vlaams
- Federaal

Oplossingsactor : neen

Taken : Als lokale VWAWN, laagdrempelige instap voor doelgroep en organisator van activiteiten in overleg met de doelgroep (Parlement) en ook de locatie waar de gemengde werkgroep geestelijke gezondheid doorgaat

Partner 3 : Brussels Platform Armoede (BPA)

- Lokaal – wijk
- Gemeente – stad
- Provinciaal
- Regionaal
- X Brussels / VGC**
- Brussels / Gewest
- Vlaams
- Federaal

Oplossingsactor : neen

Taken (wat betreft deze strategische actie – de taken van het BPA zijn ruimer) :

- ondersteuning van de Brusselse VWAWN : de professionele medewerkers van de Brusselse VWAWN kunnen ondersteund worden door het BPA
- overleg tussen de verschillende medewerkers van de Brusselse VWAWN

Partner 4 : Project Mentale Gezondheid van Samenlevingsopbouw Brussel (programma fysieke en sociale leefbaarheid – strategische actie 3.4) – Geraldine Bruyneel en Caroline Van Malderen

- X Lokaal – wijk**
- Gemeente – stad
- Provinciaal
- Regionaal
- Brussels / VGC
- Brussels / Gewest
- Vlaams
- Federaal
- Europees

Oplossingsactor: neen

Taken: Via het lokale opbouwwerk Gezondheidsporet (Brabantwijk in beweging) ondersteuning bieden bij de samenstelling van de werkgroep GGZ en bruggen leggen met andere beleidsactoren.

Partner 5 : De Link vzw

- Lokaal – wijk
- Gemeente – stad
- Provinciaal
- Regionaal
- Brussels / VGC
- Brussels / Gewest
- Vlaams
- Federaal
- X Europees**

Oplossingsactor : neen

Taken : Via het project de Missing Link (Europees samenwerkingsverband) het concept van ervaringsdeskundigen binnen geestelijke gezondheid verder uitdiepen

7. Deelname extern overleg - tweedelijnswerk

Geef aan aan welk extern overleg je deelneemt in functie van dit project – tweedelijnswerk.

Raad van Bestuur De Link vzw : Vzw De Link staat in voor de coördinatie van de opleiding en de tewerkstelling van 'ervaringsdeskundigen in de armoede en sociale uitsluiting'. De Link wil mee een antwoord bieden voor de missing link die er is tussen mensen die in armoede geboren worden enerzijds en de aanpak voor armoede anderzijds. Ze wil dit doen door opgeleide ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting in te schakelen in alle sectoren die met armoede en armoedebestrijding te maken hebben.

Programma Toegang tot Grondrechten Promotie Tandem-model

Programmatie 2009–2010

Strategische Actie 1.4

“Promotie Tandem-model”

0. Identificatiegegevens

Meerjarenplan Samenlevingsopbouw Brussel

Strategische doelstelling(en) : SD1

Operationele doelstelling(en) : OD3

Kwestie/probleem waarop het project inspeelt

Opgeleide ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting zijn bruggenleggers bij uitstek tussen basis, middenveld en beleid. Zij zijn een instrument in de strijd tegen armoede. Dit instrument – de eigen invulling van het tandem-model – wil Samenlevingsopbouw Brussel de komende jaren gaan promoten.

Doelgroep(en)

Publieke opinie

Eigen sector en belendende sectoren

Intermediaire actoren

Beleid

Mensen in armoede en sociale uitsluiting

Werkingschaal

- Buurt
- Wijk
- Gemeente
- Regio Brussel
- Provincie
- X Brussels Hoofdstedelijk Gewest**
- X Vlaanderen**
- X België**
- X Europa**

Begindatum

1 januari 2009

Einddatum

31 december 2015

Initiatiefnemende organisatie(s)

Samenlevingsopbouw Brussel i.s.m. Brussels Platform Armoede (Brussels Welzijns-en gezondheidsRaad - BWR)

Programma meerjarenplan / opbouwwerkgebied

Programma Grondrechten – Toegang tot Grondrechten

Werkadres

Henegouwenkaai 29
1080 Brussel
02 203 34 24

Begeleiding

Tandem armoede en sociale uitsluiting :

Caro Bridts, opgeleide ervaringsdeskundige armoede en sociale uitsluiting, decreet maatschappelijk opbouwwerk, 100%

caro.bridts@samenlevingsopbouw.be

Martine Weemaels, coach/stafmedewerker armoede en sociale uitsluiting, decreet maatschappelijk opbouwwerk, 25%

martine.weemaels@samenlevingsopbouw.be

1. Projectevaluatie

Geef per werkdoel en indicator aan of deze doelstelling is bereikt, ten dele bereikt, nog moet starten of afgevoerd/gestopt is. Beschrijf daarna kort de evaluatie. Gebruik een doorlopend en oplopende nummering van 1 tot ... (m.a.w. start niet telkens opnieuw met een nieuw nummer !) – deze nummering komt dan overeen met de nummering in het registratiesysteem (matchbox).

In deze projectevaluatie worden de resultaten van het project 1.4 promotie tandem-model en de projectvoorbereiding 1.5 armoedebestrijdingsambassadeurs samen genomen. De projectvoorbereiding rond armoedebestrijdingsambassadeurs heeft ertoe geleid dat er zich binnen Pigment vzw (een Brusselse Vereniging waar Armen het Woord Nemen) een nieuwe tandem heeft gevormd met een “armoedebestrijdingsambassadeur” (=ABA). Martine Weemaels begeleidt mee deze ABA en het tandem-proces binnen Pigment.

Agogische kernopdracht

Werkdoel 1 : Via projectvoorbereiding is er zicht op mogelijke tandemwerkingen (met armoedebestrijdingsambassadeurs) binnen de Brusselse Verenigingen waar Armen het Woord Nemen

Indicator 1 : Resultaten projectvoorbereiding moeten leiden tot projectvoorstel omtrent tandemwerkingen (met armoedebestrijdingsambassadeurs) binnen de Brusselse Verenigingen waar Armen het Woord Nemen

- Bereikt
- X Ten dele bereikt**
- Nog starten
- Gestopt

Evaluatie : Project kan opgestart worden binnen Pigment. Geen concrete voorstellen met andere VWAWN momenteel aangezien het een arbeidsintensief proces vergt.

Politieke kernopdracht

Werkdoel 2 : Via een goed doordachte promotie wordt het tandem-model als brug tussen leefwerelden bij publieke opinie, eigen en belerende sectoren, intermediaire actoren en beleid erkend

Indicator 2 : Erkenning (bekendheid en toepassing) van tandem-model

- Bereikt
- X Ten dele bereikt**
- Nog starten
- Gestopt

Evaluatie : Toepassing van tandem-model bij De Link en aanverwanten werd bekend gemaakt via vormingen ‘Armoede’, getuigenissen en representaties, Studie-verjaardag-‘Ervaring met de ervaring’ op 5 juni. Studiedag was een succes – een grote opkomst en ook veel beleidsaandacht. In de verschillende beleidsteksten van de nieuwe regeringen (Vlaanderen en Brussel) is de inschakeling van ervaringsdeskundigen binnen het armoedebeleid als expliciete doelstelling vermeld !

Wat betreft het ‘Draaiboek van de eigen tandemwerking’ werden voorbereidende contacten gelegd en werd een inventaris gemaakt van het beschikbare materiaal.

2. Werkdoelen

Welk werkdoel wil je op het einde van het project bereiken t.a.v. de agogische kernopdracht ?

(= Wat wil je bereiken op vlak van sterker maken van de doelgroep? Hoe ver zou je de doelgroep willen brengen – op vlak van maatschappelijke participatie en op vlak van beleidsparticipatie?)

Op het agogische vlak willen we startende tandem-modellen (met al of niet opgeleide ervaringsdeskundigen & armoedebestrijdingsambassadeurs) binnen de Brusselse Verenigingen waar Armen het Woord Nemen ondersteunen zodat we ook vanuit de praktijk kunnen pleiten voor de erkenning en financiële ondersteuning van a-typische tandemwerkingen (politieke werkdoelen)

Werkdoelen maatschappelijke participatie

1. Armoedebestrijdingsambassadeur(s) – doelgroepmedewerkers binnen de Brusselse Verenigingen waar Armen het Woord Nemen – geven zelf aan dat ze via persoonlijke en organisatorische ondersteuning en steeds in tandem met een professionele medewerker in staat zijn om door de methode van de dialoog de beleving van armoede te duiden en de missing link zichtbaar te maken.

Werkdoelen beleidsparticipatie

2. Armoedebestrijdingsambassadeur(s) – doelgroepmedewerkers binnen de Brusselse Verenigingen waar Armen het Woord Nemen – geven zelf aan dat ze via persoonlijke en organisatorische ondersteuning en steeds in tandem met een professionele medewerker in staat zijn om door de methode van de dialoog de beleving van armoede te duiden en de missing link zichtbaar te maken binnen specifieke beleidsdomeinen (zoals geestelijke gezondheid).

Welke indicatoren leveren een aanwijzing voor doelbereik t.a.v. de agogische kernopdracht ?

(=indicatoren op het vlak van maatschappelijke participatie en beleidsparticipatie, zowel *resultaats*indicatoren = meetbare resultaten als *effect*indicatoren = wat opvalt – wat gezien, gehoord en gelezen wordt, wat aangeduid kan worden in veranderingsprocessen, wat we merken dat gebruikt en toegepast wordt)

Indicatoren maatschappelijke participatie

1. de zelfevaluatie van de ABA's en de evaluaties van de a-typische tandems binnen Brusselse VWAWN (want tandems met doelgroepmedewerkers en geen opgeleide ervaringsdeskundigen)

Indicatoren beleidsparticipatie

2. de zelfevaluatie van de ABA's en de evaluaties van de a-typische tandems binnen Brusselse VWAWN wat betreft specifieke beleidsdomeinen (zoals geestelijke gezondheid)

Welk werkdoel wil je op het einde van het project bereiken m.b.t. de politieke kernopdracht ?

(= Waar zou de correctie op het bestaande beleid kunnen zitten? Wat zou er inhoudelijk moeten veranderen – sociaal gecorrigeerd beleid? Welke verandering (of mentaliteitswijziging) in structuren en beleidsvoering zou je willen realiseren – participatief gecorrigeerd beleid? Welke structurele oplossing wil je bekomen en op welk niveau?)

Op het politieke vlak willen we de erkenning van het tandem-model bekomen: dit is zowel een sociale (een ander facet van armoedebestrijding) als een participatieve (mensen in armoede zelf betrekken bij de totstandkoming van het armoedebeleid) correctie van het huidige beleid.

Werkdoelen sociaal en participatief gecorrigeerd beleid

3. Via promotie van het tandem-model als brug tussen leefwerelden van armen en niet-armen krijgt dit model erkenning bij publieke opinie, eigen en belendende sectoren, intermediaire actoren en beleid en komt er ook meer financiële ondersteuning/subsidiëring.

Welke indicatoren leveren een aanwijzing voor doelbereik t.a.v. de politieke kernopdracht ?

(= indicatoren op het vlak van een sociaal gecorrigeerd beleid en een participatief gecorrigeerd beleid zowel *resultaat*indicatoren = meetbare resultaten als *effect*indicatoren = wat opvalt – wat gezien, gehoord en gelezen wordt, wat aangeduid kan worden in veranderingsprocessen, wat we merken dat gebruikt en toegepast wordt)

Indicatoren sociaal en participatief gecorrigeerd beleid

3. erkenning en bijkomende financiering voor de tewerkstelling van meerdere tandems

3. Fasering voor het komende werkjaar

Vul in hoe het komende werkjaar gewerkt zal worden aan de geformuleerde werkdoelen en indicatoren. Benoem de grote sleutelactiviteiten die hiervoor opgezet en ontwikkeld zullen worden, vermeld ook tot welk werkdoel en indicator deze sleutelactiviteit bijdraagt en zet er een timing op. Indien gewenst – formuleer ook tussendoelen of aandachtspunten specifiek voor dit werkjaar. Geef tenslotte aan hoe je deze activiteit zal evalueren : wanneer ben je m.a.w. tevreden over deze activiteit

Sleutelactiviteit 1 : Ondersteuning ABA en tandem binnen de VWAWN Pigment

Werkdoel : 1

Indicator : 1

Timing : wekelijkse coaching van ABA zelf en wekelijkse ondersteuning van Tandem binnen Pigment (door deelname aan teamvergaderingen en stuurgroep van Pigment)

Tussendoel/aandachtspunt :

- persoonlijke coaching van de ABA binnen Pigment (groeitraject afleggen)
- inhoudelijke en organisatorische ondersteuning van de tandemwerking binnen Pigment (meezoeken naar de juiste inhoudelijke en organisatorische plaats van de tandemwerking binnen Pigment)

Evaluatie : het welslagen van deze a-typische tandem want geen combinatie van opgeleide ervaringsdeskundige en anders opgeleide maar wel een doelgroepmedewerkster die als armoedebestrijdingsambassadeur (ABA) binnen Pigment een rol van niet-opgeleide ervaringsdeskundige in de armoede zal opnemen

Sleutelactiviteit 2 : ABA en tandem binnen de VWAWN Pigment een duidelijke plaats en rol geven binnen het werkspoor Geestelijke Gezondheid (zie strategische actie 1.3)

Werkdoel : 2

Indicator : 2

Timing : maandelijkse laagdrempelige ontmoetingsavond rond geestelijke gezondheid met mensen in armoede + deelname aan startende werkgroep rond geestelijke gezondheid – locatie is Pigment

Tussendoel/aandachtspunt :

- mee gestalte geven aan dynamiek rond Geestelijke Gezondheid in Pigment, samen met de bezoekers van Pigment
- opzetten van activiteiten op maat in samenspraak met doelpubliek
- maandelijkse laagdrempelige ontmoetingsavond rond geestelijke gezondheid met mensen in armoede (samenwerking met de Schakel)
- deelname aan startende werkgroep rond geestelijke gezondheid

Evaluatie : rol en plaats van ABA en tandem Pigment binnen werkspoor geestelijke gezondheid tussendoor continu evalueren en bijsturen waar nodig

Sleutelactiviteit 3 : Publicatie van studiedag ‘Ervaring met de Ervaring’ (05.06.2009)

Werkdoel : nr 3

Indicator : nr 3

Timing : er verschijnt een artikel over de studiedag in het tijdschrift Opbouwwerk Brussel – nr 96 (december 2009)

Tussendoel/aandachtspunt : dit artikel ruim en actief verspreiden naar beleidsactoren

Evaluatie : reacties op artikel

Sleutelactiviteit 4 : Draaiboek “Ervaring met de ervaring : 5 jaar pionierswerk”

Werkdoel : nr 3

Indicator : nr 3

Timing : vanuit ontmoetingen met andere (a-typische) tandems (najaar 2009 en voorjaar 2010) komen tot draaiboek (najaar 2010)

Tussendoel/aandachtspunt : zoeken naar onderzoeker – hostwriter om draaiboek mee uit te werken

Evaluatie : eigenlijke “product” = gerealiseerd draaiboek

Sleutelactiviteit 5 : Opstartproces opleiding ervaringsdeskundigen in Wallonië

In Wallonië zijn er een aantal organisaties die een opleiding ervaringsdeskundigen à la De Link vzw willen opstarten. De Link vzw wil hen met dit opstartproces mee helpen. Caro zal dit proces van op afstand mee opvolgen.

Werkdoel : nr 3

Indicator : nr 3

Timing : een viertal dagen met de start opvolgen

Tussendoel/aandachtspunt : eigen rol in zo'n opstartproces bewaken

Evaluatie : het welslagen van een opstartproces voor ervaringsdeskundigen in Wallonië

4. Globale fasering van het project

Een korte weergave van het globale project : wat is er nu reeds bereikt en wat staat er nog te gebeuren : projectbeëindiging of verzelfstandiging. Doe dit aan de hand van scharniermomenten/sleutelactiviteiten en zet deze in een toekomstperspectief.

Vanuit de eigen tandemervaringen in de pioniersperiode 2003-2008 heeft Samenlevingsopbouw Brussel zich voorgenomen om in het nieuwe meerjarenplan (2009-2015) dit eigen uitgebouwd tandem-model te promoten als werksetting in de eigen sector en belendende welzijnssectoren, maar ook tegelijkertijd bij het beleid de inzet van ervaringsdeskundigen en tandemwerkingen in het kader van armoedebestrijding te bepleiten.

In de regeringsverklaringen van Vlaanderen en de Vlaamse Gemeenschapscommissie staat de inzet van ervaringsdeskundigen expliciet ingeschreven. Het zal er nu op aankomen mee druk uit te oefenen zodat deze beleidsintenties in de komende regeerperiode ook gerealiseerd worden.

5. Project- en werkorganisatie

Geef aan welke plaats dit project heeft in het groter programmeel. Duid ook aan wie er binnen het team aan dit project werkt en hoe de werkverdeling gebeurt. Vermeld tenslotte indien van toepassing de plaats van een “begeleidingsgroep” (stuur-of programmagroep of andere).

Kadert dit project binnen een grotere werking en programma ? Hoe wordt dit georganiseerd ?

Dit project maakt deel uit van de uitvoering van het programma grondrechten – toegang tot grondrechten (meerjarenplan Samenlevingsopbouw Brussel 2009 – 2015). De opgeleide ervaringsdeskundige armoede en sociale uitsluiting en coach/stafmedewerker armoede en sociale uitsluiting werken in **tandem** wat betekent dat er wederzijdse beïnvloeding is tussen de coach (die de opgeleide ervaringsdeskundige zowel taakgericht als persoonsgericht ondersteunt) en de opgeleide ervaringsdeskundige (die de coach als klassiek opgeleide ook kan wijzen op de specifieke ervaringsaspecten van armoede en sociale uitsluiting). Dit tandem werkt zelfsturend wat betreft de dagelijkse invulling van de programmatielijnen. De programmatielijnen zelf worden wel aangestuurd vanuit Samenlevingsopbouw Brussel (Katleen Vanlerberghe) i.s.m. het Brussels Platform Armoede (BWR).

Wie neemt binnen het eigenlijke project welke taak op zich (teamleden, vrijwilligers, ...) ?

Martine Weemaels : werkdoel 1 en 2 (20% van de 25% werktijd)

Caro Bridts : werkdoel 2 en 3 (20% van de 100% werktijd)

Is er een “begeleidingsgroep” rond dit project actief ? Zo ja – wie maakt daar deel van uit en hoe wordt dit georganiseerd ?

Er is geen aparte begeleidingsgroep voor deze strategische actie – wel is er een nauwe samenwerking met het Brussels Platform Armoede – het samenwerkingsverband tussen de Brusselse VWAWN (zie hieronder) en met uiteraard Pigment – de VWAWN in kwestie waar de ABA is ingebed (zie hieronder).

6. Samenwerkingsverbanden

Een samenwerkingsverband is een extern netwerk waarop beroep wordt gedaan ten behoeve van de concrete uitvoering van dit project. Benoem de samenwerkingspartners en geef aan op welk niveau ze zich situeren. Geef ook aan of ze in dit project daadwerkelijk als oplossingsactor (met beleidsbevoegdheid) fungeren of enkel als medestander zonder directe oplossings- of beleidsbevoegdheid. Formuleer tenslotte de taken die de verschillende partners op zich nemen in functie van de concrete realisatie van dit project.

Partner 1 : Pigment vzw

X Lokaal – wijk

- o Gemeente – stad
- o Provinciaal
- o Regionaal
- o Brussels / VGC
- o Brussels / Gewest
- o Vlaams
- o Federaal

Oplossingsactor : neen

Taken : Pigment is als VWAWN de concrete tewerkstellingsplaats van de ABA, samen met de medewerkers van Pigment zal er in tandem gewerkt worden. Vanuit Samenlevingsopbouw focussen wij niet op de inhoudelijke taken van de ABA – de taakafbakening en inhoudelijke opvolging gebeuren binnen Pigment – maar wel op de persoonlijke coaching en op de organisatorische totstandkoming van deze a-typische tandemwerking.

Partner 2 : Brussels Platform Armoede (BPA)

- o Lokaal – wijk
- o Gemeente – stad
- o Provinciaal
- o Regionaal
- X Brussels / VGC**
- o Brussels / Gewest
- o Vlaams
- o Federaal

Oplossingsactor : neen

Taken (wat betreft deze strategische actie – de taken van het BPA zijn ruimer) :

- ondersteuning van de Brusselse VWAWN : de professionele medewerkers van Pigment kunnen zowel inhoudelijk, thematisch als procesmatig worden ondersteund door het BPA
- overleg tussen de verschillende medewerkers van de Brusselse VWAWN
- spreekbuis en aanspreekpunt voor armoedebeleid en armoedebestrijding in Brussel

Partner 3 : De Link vzw

- o Lokaal – wijk
- o Gemeente – stad
- o Provinciaal
- o Regionaal
- o Brussels / VGC
- o Brussels / Gewest
- o Vlaams
- X Federaal**
- o Europees

Oplossingsactor : neen

Taken : In Wallonië de opstart van een opleidingstraject voor ervaringsdeskundigen in de armoede en sociale uitsluiting begeleiden.

7. Deelname extern overleg - tweedelijnswerk

Geef aan aan welk extern overleg je deelneemt in functie van dit project – tweedelijnswerk.

Raad van Bestuur De Link vzw : Vzw De Link staat in voor de coördinatie van de opleiding en de tewerkstelling van 'ervaringsdeskundigen in de armoede en sociale uitsluiting'. De Link wil mee een antwoord bieden voor de missing link die er is tussen mensen die in armoede geboren worden enerzijds en de aanpak voor armoede anderzijds. Ze wil dit doen door opgeleide ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting in te schakelen in alle sectoren die met armoede en armoedebestrijding te maken hebben.